

ΤΜΗΜΑ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΙΟΝΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

«ΜΟΥΣΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΚΑΙ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ»

**Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ PODCAST ΩΣ ΜΕΣΟ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ
ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ ΣΤΟ
ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΣΤΗ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ**

Κωνσταντίνος Καρβέλης

Επιβλέπουσα καθηγήτρια: Μίτση Ακογιούνου

Διπλωματική Εργασία υποβληθείσα στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Ιονίου Πανεπιστημίου, ως μέρος των απαιτήσεων για την ολοκλήρωση του προπτυχιακού κύκλου σπουδών με Κατεύθυνση Μουσικής Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας της Μουσικής

Κέρκυρα, Ιούνιος 2024

ΤΜΗΜΑ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΙΟΝΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

«ΜΟΥΣΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΚΑΙ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ»

**Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ PODCAST ΩΣ ΜΕΣΟ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ
ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ ΣΤΟ
ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΣΤΗ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ**

Κωνσταντίνος Καρβέλης

Επιτροπή αξιολόγησης:

- 1. Μίτση Ακογιούνoglou, Επίκουρη Καθηγήτρια, Ιόνιο Πανεπιστήμιο**
- 2. Ζωή Διονυσίου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Ιόνιο Πανεπιστήμιο**
- 3. Θεόδωρος Λώτης, Καθηγητής, Ιόνιο Πανεπιστήμιο**

Κέρκυρα, Ιούνιος 2024

Τίτλος: Η δημιουργία podcast ως μέσο προσέγγισης της μουσικής ταυτότητας των εφήβων στο μάθημα της μουσικής στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση

© 2024 Κωνσταντίνος Καρβέλης
ALL RIGHTS RESERVED

Απαγορεύεται η δημοσίευση και η ολική ή μερική ή περιληπτική αναπαραγωγή ή αναδημοσίευση κατά παράφραση ή διασκευή του υλικού αυτής της έκδοσης και η με οποιοδήποτε τρόπο αναπαραγωγή (φωτοτυπία, ηλεκτρονική ή μηχανική αναπαραγωγή, καταγραφή σε ηλεκτρονικό σύστημα ή με οποιοδήποτε άλλο τρόπο), σύμφωνα με το νόμο 2121/93 και τους λοιπούς κανόνες Δικαίου περί Πνευματικής ιδιοκτησίας, χωρίς την έγγραφη άδεια του/της συγγραφέα.

Η έγκριση της διπλωματικής εργασίας από το Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Ιονίου Πανεπιστημίου δεν υποδηλώνει απαραίτητα και αποδοχή των απόψεων του/της συγγραφέα εκ μέρους του Τμήματος (Ν.5343/32 αρ.202 παρ.2).

Η δημιουργία podcast ως μέσο προσέγγισης της μουσικής ταυτότητας των εφήβων στο μάθημα της μουσικής στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση

Περίληψη

Οι σύγχρονες τεχνολογικές εξελίξεις έχουν συμβάλει καθοριστικά σε όλες τις πτυχές της ανθρώπινης ζωής. Το podcast αποτελεί μέρος αυτών των εξελίξεων και προσφέρει πεδίο για μια σύμπραξη των τεχνών (δημιουργική γραφή, μουσική, θέατρο κ.ά.) έχοντας σύμμαχο τη σχετική βιβλιογραφία να υποστηρίζει τα παιδαγωγικά οφέλη της μουσικής και μη, εκπαίδευσης. Αναγνωρίζουμε, ότι η εφηβεία χαρακτηρίζεται από τη συνεχή χρήση των τεχνολογικών μέσων καθώς μέσω αυτών εξερευνούν και δεσμεύονται σε μουσικά ακροάματα, καλλιτέχνες, στίχους κλπ., διαμορφώνοντας έτσι στοιχεία της ταυτότητας τους. Στοιχεία που μπορούν να εκφραστούν μέσα από τη δημιουργία. Έτσι, μέσα από την διεκπεραίωση μιας σειράς εννέα μαθημάτων, εφαρμόζεται η δημιουργία μίας φανταστικής εκπομπής podcast από τους μαθητές, ως μέρος των μουσικών σπουδών σε Μουσικό Σχολείο, βασισμένη στις μουσικές τους προτιμήσεις. Σκοπός της είναι να καλλιεργήσει τη κριτική και δημιουργική σκέψη, την αυτό-ανακάλυψη, την έκφραση συναισθημάτων και την ανάπτυξη της συνεργασίας και της ουσιαστικής επικοινωνίας μεταξύ των εφήβων μαθητών. Τα αποτελέσματα της, αναδεικνύουν την σημαντική συμβολή του podcast ως μέσο δημιουργίας καθώς μέσα από αυτή τη διαδικασία, παρατηρήθηκε η ραγδαία ανάπτυξη της δημιουργικής και κριτικής σκέψης των μαθητών, η διαμόρφωση ενός συνεργατικού και ανοιχτού περιβάλλοντος από τους μαθητές αλλά και η ενίσχυση της επικοινωνίας και των σχέσεων μεταξύ τους, μέσα από τις μουσικές τους προτιμήσεις.

Λέξεις κλειδιά: podcast, μουσική ταυτότητα, δημιουργικότητα, συνεργασία

The creation of a podcast as a mean of approaching the musical identity of adolescents in secondary education music classes

Abstract

Up-to-date technological advances have decisively contributed in every aspect of human life. The podcast is part of these developments and offers ground in the interplay of the arts (creative writing, music, theatre, etc.) allied with the relevant literature to support the pedagogical benefits of music and non-music education. We recognize that adolescence is characterized by the constant use of technological media, as through them, they explore and engage with musical sounds, artists, lyrics, etc., thus forming elements of their identity. Elements that could be expressed through creation. Therefore, through the execution of a series of nine lessons, a student-created podcast fiction was carried out as part of their music studies in a Music School, based on their musical preferences. It aims to cultivate critical and creative thinking, self-discovery, the expression of emotions and the development of collaboration and meaningful communication among teenage students. The results, highlight the significant contribution of podcasts as a creative medium since through this process the rapid development of students' creative and critical thinking, the formation of a collaborative and open environment by the students, and the enhancement of communication and relationships between them, via their musical preferences, were observed.

Keywords: podcast, musical identity, creativity, collaboration

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγή	2
1. Η εφηβεία και το ζήτημα της ταυτότητας	3
1.1 Ο Erikson και η κρίση ταυτότητας	3
1.2 Εφηβεία και μουσική: η μουσική ταυτότητα	4
1.3 Οι μουσικές προτιμήσεις του εφήβου	5
2. Κριτική σκέψη και ουσιαστική επικοινωνία	6
2.1 Κριτική Παιδαγωγική	6
2.2 Δημιουργικότητα και δημιουργική σκέψη	8
2.3 Ομάδοσυνεργατικότητα και επικοινωνία	9
3. Το Podcast και οι ηχητικές δημιουργίες.....	10
3.1. Το podcast στη μουσική εκπαίδευση.....	11
3.2 Podcast fiction και δημιουργική γραφή	12
4. Περιγραφή της εφαρμογής - Χρονολόγιο μαθημάτων	14
4.1 Πρώτο μάθημα - Η γνωριμία με την ομάδα.....	14
4.2 Δεύτερο Μάθημα - «Να σ' τα πω με ένα τραγούδι»	15
4.3 Τρίτο Μάθημα - «Ο Δημιουργικός Πίνακας».....	16
4.4 Τέταρτο Μάθημα - «Πρόσω ολοταχώς...».....	17
4.5 Πέμπτο Μάθημα - «Η μουσική στις σκηνές»	18
4.6 Έκτο και Έβδομο Μάθημα - Ηχογράφηση (1)	18
4.7 Όγδοο και Ένατο μάθημα - Ηχογράφηση (2)	19
4.8 Ερωτηματολόγιο και ανάλυση των απόψεων των μαθητών.....	20
5. Συμπεράσματα - Αναστοχασμός	24
Βιβλιογραφία	27
Παραρτήματα	31

Εισαγωγή

Το podcast αποτελεί ένα σύγχρονο μέσο μετάδοσης ηχητικού περιεχομένου που συμβάλλει σημαντικά στην καθημερινότητα του ανθρώπου. Στόχος του είναι να πληροφορήσει, αλλά και να ψυχαγωγήσει. Μπορούμε να το ακούσουμε σε διάφορες πλατφόρμες (Spotify, Apple Podcasts κ.ά.) σε χρόνο και τόπο που εμείς επιθυμούμε, αφού αποτελεί ένα ήδη ηχογραφημένο υλικό. Η ευκολία χρήσης του αντικατοπτρίζει την ευκολία δημιουργίας του. Κάθε ένας έχει την επιλογή να δημιουργήσει ένα podcast έχοντας σύμμαχο το διαδίκτυο, καθώς αυτό έχει τη δυνατότητα να μας παρέχει μία πλειάδα εργαλείων για τη δημιουργία του. Βασιζόμενος στις απαιτήσεις του σύγχρονου κόσμου, η επιλογή δημιουργίας podcast από τους μαθητές έγινε σκοπός της παρούσας εργασίας. Η διατήρηση και αξιοποίηση των επίκαιρων στοιχείων που φέρει η καθημερινότητα για παιδαγωγικούς σκοπούς, αποτελεί ένα σημαντικό στόχο της εκπαίδευσης.

Η παρούσα εργασία, λοιπόν, μέσα από μία σειρά εννέα μαθημάτων σε τάξη της Α' Λυκείου, αφορά τη δημιουργία μιας υποτιθέμενης εκπομπής podcast. Το podcast που δημιουργήθηκε κατά τη διάρκεια αυτού του πρότζεκτ αποτελείται από δύο επεισόδια, το ένα με τίτλο «Να ξέρεις σε θυμάμαι» και το άλλο με τίτλο «Άσε με να «πετάξω»». Οι μαθητές χωρίστηκαν σε δύο τυχαίες ομάδες και λειτούργησαν συνεργατικά για τη δημιουργία της ιστορίας τους και των ηχητικών αποσπασμάτων όπως παρουσιάζονται αντίστοιχα. Η σχετική βιβλιογραφία έρχεται να υποστηρίξει αυτή την πρακτική και να ενθαρρύνει την εκπαιδευτική κοινότητα για τη δημιουργία παρόμοιων πρότζεκτ.

Η δημιουργία δεν μπορεί να υπάρξει χωρίς την έκφραση των συναισθημάτων, των σκέψεων, δηλαδή, εκείνων των ταυτοτικών στοιχείων που φέρουμε πάντα μαζί μας. Μέσα από τις πρότερες και νέες εμπειρίες μας διαμορφωνόμαστε, αντλούμε ιδέες για να δημιουργήσουμε. Έτσι, η έκφραση της μουσικής ταυτότητας και των μουσικών προτιμήσεων των μαθητών έπαιξαν πρωταγωνιστικό ρόλο σε αυτή τη δημιουργία. Κριτικά σκεπτόμενοι, άντλησαν μέσα από τα τραγούδια τους θεματικές έννοιες και αξίες που αφορούν τον κόσμο μας, συζητώντας τις διαλεκτικά στην τάξη. Με άλλα λόγια βασική προσέγγιση ήταν ο διάλογος, καθότι σε μία ομάδα - τάξη, δεν θα μπορούσαν να λείπουν οι δημοκρατικές αυτές αρετές της συνεργασίας και της επικοινωνίας.

1. Η εφηβεία και το ζήτημα της ταυτότητας

Η εφηβεία χαρακτηρίζεται ως μία μεταβατική περίοδος με έντονες αναπτυξιακές αλλαγές (Erikson, 1968). Αυτόματα οι αλλαγές αυτές ενεργοποιούν τον έφηβο να αναθεωρήσει την αυτοεικόνα της παιδικής του ηλικίας. Ο έφηβος, αναζητά ιδέες και ιδανικά και ταυτίζεται με νέους ρόλους, σε μία διαδικασία εξερεύνησης ιδεών, διαμορφώνοντας τις δικές του αξίες (Erikson, 1968). Στην παραπάνω αλλαγή δίνει μορφή και επεξήγηση ο αναπτυξιακός ψυχολόγος Erik Erikson μέσα από τη ψυχοκοινωνική θεωρία που διατύπωσε, χαρακτηρίζοντας την ως την περίοδο που βιώνεται μια κρίση ταυτότητας.

1.1 Ο Erikson και η κρίση ταυτότητας

Ο Erikson ασχολήθηκε με την ψυχοκοινωνική διάσταση του κύκλου της ζωής και πρωτοστάτησε στη διερεύνηση του ζητήματος της διαμόρφωσης της ταυτότητας στην εφηβεία (Ferrer-Wreder & Kroger, 2020). Η ψυχοκοινωνική θεωρία του Erikson χαρτογραφεί μία σειρά από οκτώ στάδια, στα οποία αναπτύσσονται νέες δυνατότητες στον άνθρωπο και οι οποίες δημιουργούν μία ευαλωτότητα ως προς αυτόν (Erikson, 1968). Η θεωρία του ακολουθεί μία μετασχηματιστική πορεία κατά την οποία το ένα στάδιο αναπτύσσεται από το προηγούμενο και διαδέχεται το επόμενο σε συγκεκριμένη σειρά (Ferrer-Wreder & Kroger, 2020). Τα στάδια αυτά εκφράζονται ως δίπολα (Erikson, 1968). Δηλαδή, ως κρίσιμες περιόδους με θετικό πρόσημο, όταν επιλύεται η κρίση του σταδίου, και με αρνητικό πρόσημο όταν το άτομο βιώνει την κρίση αυτής της περιόδου. Ο άνθρωπος σε κάθε στάδιο, καλείται να επιλύσει αυτές τις κρίσεις, για να ωριμάσει, να ανταποκριθεί στο κοινωνικό του περιβάλλον και να σχηματίσει μία ψυχολογικά ζωτική ταυτότητα του εγώ (Levesque, 2018· Ferrer-Wreder & Kroger, 2020). Στην εφηβεία, το άτομο εισάγεται στο πέμπτο στάδιο που ορίζεται με το δίπολο *Ταυτότητα - Σύγχυση ταυτότητας*. Σε αυτό το στάδιο ο έφηβος, συλλέγει εμπειρίες, ιδέες και ιδανικά από το περιβάλλον του συνθέτοντας αλλά και αναθεωρώντας μέρη της ταυτότητας του. Έτσι, προσπαθεί να απαντήσει σε σχετικά ερωτήματα όπως «Ποιος είμαι;», «Ποιος θέλω να είμαι;» και «Τι θέλω να γίνω;» (Erikson, 1968).

Η διαμόρφωση της ταυτότητας είναι μία κοινωνική διαδικασία που απαιτεί την αλληλεπίδραση των εφήβων με το περιβάλλον τους για να μπορέσουν να διερευνήσουν ζητήματα του εαυτού τους και να αυτοπροσδιοριστούν (Young, 2019). Τα περιβάλλοντα, μπορούν να ενισχύσουν θετικά την ανάπτυξη της ταυτότητας, αλλά μπορούν να

λειτουργήσουν και περιοριστικά σε αυτή (Levesque, 2018). Το επίκεντρο της ζωής των εφήβων είναι οι σχέσεις τους με τους συνομηλίκους τους, καθώς προσπαθούν, ψυχολογικά, να ανεξαρτητοποιηθούν από τους γονείς τους (Young, 2019). Σύμφωνα με την έρευνα της Ragelienė (2016), οι σχέσεις μεταξύ των συνομηλίκων, βοηθούν στη συναισθηματική και ψυχολογική ευεξία αυτών. Επομένως, η παροχή ενός πλαισίου που ενισχύει την ανάπτυξη καλών σχέσεων μεταξύ των έφηβων συνομηλίκων, είναι απαραίτητη για την υγιή ψυχολογική ανάπτυξη τους.

Τέλος, μία ολοκληρωτικά αναπτυγμένη ταυτότητα καθορίζεται από την ενσωμάτωση αξιών και στάσεων σε διάφορους τομείς της ζωής του ανθρώπου. Οι τομείς αυτοί αφορούν τις κλίσεις που έχει το άτομο (π.χ. θρησκεία, πολιτική ιδεολογία, σεξουαλικότητα, φύλο, πολιτισμό, εθνικότητα, κ.ά.) (Erikson, 1968). Έτσι, «Ένας υγιής και σταθερός εαυτός διαμορφώνεται όταν, μέσα σε καθένα από αυτά τα πεδία, συντελείται ανάπτυξη και ολοκλήρωση» (Levesque, 2018, σ. 1827).

1.2 Εφηβεία και μουσική: η μουσική ταυτότητα

Όταν το άτομο αλληλεπιδρά με το περιβάλλον, σε μια συγκεκριμένη χρονική στιγμή, οικοδομεί και ανακατασκευάζει μια πλειάδα ταυτοτήτων (προσωπική, κοινωνική, εθνική κ.ά.) (Erikson, 1968). Η μουσική αποτελεί σημαντικό παράγοντα σε αυτό καθώς την χρησιμοποιεί για να εκφράσει τα συναισθήματά του και να ανακαλύψει τις ταυτότητές του (Hallam & Himonides, 2022). Οι αλλαγές που συμβαίνουν στην εφηβεία προκαλούν την αυτενέργεια του εφήβου για εξερεύνηση και δέσμευση μέσω της μουσικής. Αφιερώνουν πολύ σημαντικό μέρος της ζωής τους για την ακρόαση της μουσικής τους, σε μία εποχή που η τεχνολογία τους παρέχει απλόχερα επιλογές και μέσα για να έχουν την μουσική πάντα δίπλα τους (Miranda, 2013). Μέσω της μουσικής ακρόασης, εξερευνούν και επικοινωνούν με το περιβάλλον διάφορες μουσικές, στίχους και καλλιτέχνες που αντικατοπτρίζουν τις δικές τους εμπειρίες, πεποιθήσεις και αξίες. Επομένως, η μουσική παρέχεται ως μέσο έκφρασης του εαυτού και των πολλαπλών ταυτοτήτων του εφήβου (Hallam & Himonides, 2022).

Η μουσική ταυτότητα αναφέρεται στον τρόπο με τον οποίο συνδέονται οι σημασιοδοτήσεις και οι αξίες του ανθρώπου με τη μουσική εξετάζοντας τον βαθμό που επηρεάζουν αυτές οι σημασιοδοτήσεις την αίσθηση του εαυτού (North & Hargreaves, 2008). Η μουσική ταυτότητα διακρίνεται στην *Μουσική στην Ταυτότητα (MII)* και την *Ταυτότητα στη Μουσική (IIM)*. Η πρώτη, αφορά τον τρόπο που ο πολιτισμός και η κοινωνία έχει

αναθέσει μουσικούς ρόλους στον άνθρωπο (πιανίστας, συνθέτης κ.ά.), και πραγματεύεται το ζήτημα των κοινωνικών επιρροών στην μουσική. Αυτοί οι ρόλοι εμπλέκονται στον αυτοπροσδιορισμό του ανθρώπου σε σχετικούς μουσικούς ρόλους. Η δεύτερη, αναφέρεται στον τρόπο που η ίδια η μουσική χρησιμοποιείται ως ενισχυτής της αυτοεικόνας και της ταυτότητας του ατόμου μέσα από μία συλλογή μουσικών εμπειριών, ιδεών και αξιών (Hargreaves D. J. et al., 2017).

Μία δυνατή αίσθηση της μουσικής ταυτότητας συμβάλλει σημαντικά στην υγεία του ανθρώπου (Ruud, 2017). Η Ruud (2017), διακρίνει αυτή τη συμβολή: στην *αίσθηση της ζωτικότητας* όταν το άτομο αισθάνεται ικανό να μετέχει σε δραστηριότητες, στην *αίσθηση της υπευθυνότητας*, που αφορά την αίσθηση ελέγχου και της ενδυνάμωσης του, στην *αίσθηση του «ανήκειν»* που αναφέρεται στην ενσωμάτωση του ατόμου σε μια κοινότητα μέσα από τη μουσική και στην *αίσθηση συνέχειας και ροής*, κατά την οποία το άτομο λύνει προβληματισμούς ζωής και παίρνει αποφάσεις που τη φέρουν σε ροή. Επομένως, η μουσική ταυτότητα ασκεί, και της ασκείται, επιρροή από το κοινωνικό και πολιτισμικό πλαίσιο, και ο ρόλος της αποτελεί σημαντικό παράγοντα για τη ζωή (Hargreaves, D. J. et al., 2017).

1.3 Οι μουσικές προτιμήσεις του εφήβου

Οι μουσικές προτιμήσεις του εφήβου, αποτελούν ένα μέσο έκφρασης των πεποιθήσεων του, των στάσεων του, των προβληματισμών του, των αξιών του, και της ταυτότητάς του, λειτουργώντας παράλληλα ως μέσο για τη δημιουργία έλξης και σύνδεσης με άλλα άτομα (Greenberg & Rentfrow, 2017· Hallam & Himonides, 2022). Ακούγοντας μουσική, διεγείρονται συναισθήματα, πεποιθήσεις και αφομοιώνονται στοιχεία που προβάλλουν την αυτοεικόνα, θυμίζοντας μας ποιοι είμαστε, που έχουμε φτάσει και τι θα θέλαμε να γίνουμε. Έτσι, το άτομο αντλεί μέρη της ταυτότητας του από τις μουσικές του προτιμήσεις, οι οποίες λειτουργούν συμβολικά στην αναπαράσταση του εαυτού του (Greenberg & Rentfrow, 2017). Ο έφηβος, μέσα από τις μουσικές του προτιμήσεις έχει τη δυνατότητα να οικοδομήσει και να εξερευνήσει την κοινωνική του ταυτότητα. (Dys et al., 2017). Αφού η μουσική κατέχει σημαντικό ρόλο στην ζωή του εφήβου, οι μουσικές προτιμήσεις του μπορούν να χρησιμοποιηθούν έτσι ώστε να πληροφορηθεί για τους άλλους και να ταυτιστεί με τους συνομηλίκους του ως μέλος μιας συγκεκριμένης κοινωνικής ομάδας και μουσικής υποκουλτούρας, ενισχύοντας έτσι, την αίσθηση του «ανήκειν» (Hallam & Himonides, 2022).

Η κοινωνική διάσταση των μουσικών προτιμήσεων μπορεί να εκφραστεί από τη θεωρία της κοινωνικής ταυτότητας η οποία εστιάζει στη σχέση της προσωπική εικόνας ενός ατόμου και της συμμετοχής του σε μία ομάδα (Παπαπαναγιώτου, 2013). Στην εφηβεία, οι σχέσεις συνομηλίκων βοηθούν στη μεταξύ τους σύγκριση ως μέσο σύνδεσης της ταυτότητας τους με τους άλλους. Επίσης, οι μουσικές προτιμήσεις έχουν τη δυνατότητα να υποδηλώνουν παρόμοιες ή διαφορετικές αξίες και να συμβάλλουν στην ένωση κοινωνικών ομάδων από διαφορετικά πολιτισμικά υπόβαθρα (Hallam & Himonides, 2022). Η συμμετοχή τους σε μία ομάδα επιδρά θετικά στην αυτοεκτίμηση τους αναπτύσσοντας παράλληλα στοιχεία της συλλογικής τους ταυτότητας. Έτσι, υιοθετούν στοιχεία από τα πρότυπα και τις νόρμες των κοινωνικών τους ομάδων (Rageliene, 2016). Επομένως, οι μουσικές προτιμήσεις έχουν τη δυνατότητα να αναδιπλώσουν την ταυτότητα του εφήβου καθώς μπορούν να επηρεάσουν το κοινωνικό και πολιτισμικό περιβάλλον στο οποίο βρίσκεται, αλλά και να επηρεαστούν από αυτό, αντίστοιχα (Παπαπαναγιώτου, 2013).

2. Κριτική σκέψη και ουσιαστική επικοινωνία

Η δημιουργία ενός podcast από τους μαθητές αφορά την έκφραση της μουσικής και μη, ταυτότητας των εφήβων. Αυτό, δεν θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί σε περιβάλλον που δεν παρέχεται ο προβληματισμός. Ως μέθοδοι επίλυσης των προβληματισμών συγκαταλέγονται οι κριτικές και δημιουργικές πρακτικές. Σε αυτό, λοιπόν, έρχεται να ρίξει φως η κριτική παιδαγωγική, οι αξίες της δημοκρατίας, η κριτική και δημιουργική σκέψη ως μέρος της επεξεργασίας πληροφοριών και τέλος, η συμβολή της συνεργασίας και της αίσθησης του «ανήκειν», ως ένα δημοκρατικό συστατικό και ως τρόπο ενίσχυσης της ουσιαστικής επικοινωνίας των μαθητών.

2.1 Κριτική Παιδαγωγική

Η φιλοσοφία της κριτικής παιδαγωγικής αναπτύχθηκε τη δεκαετία του 1980 και μελετά θεωρητικά και πρακτικά την επιρροή των σχέσεων εξουσίας και των πολιτικών που ασκούνται στη γνώση, την εκπαίδευση και την κουλτούρα του ανθρώπου (Γιώτη, 2022). Πιστεύει στην κοινωνική δικαιοσύνη και στη δημοκρατία ως σημαντικά στοιχεία διδασκαλίας και μάθησης. Εστιάζει στο άτομο ως πολίτη και αξιοποιεί την κριτική σκέψη ως παιδαγωγικό εργαλείο για την επεξεργασία και τον μετασχηματισμό των απόψεων που έχει μεταδώσει η εξουσία στο άτομο (Ματσαγγούρας & Χέλμης, 2008). Επιδιώκει έναν

κοινωνικό μετασχηματισμό, στοχεύοντας στη δημιουργία κριτικά ενήμερων, σκεπτόμενων και συνειδητοποιημένων μαθητών.

Οι ιδέες και οι αξίες της κριτικής παιδαγωγικής απορρέουν από τις προοδευτικές θέσεις και πρακτικές του παιδαγωγού John Dewey. Ο Dewey υποστήριξε τον καθοριστικό ρόλο του σχολείου ως θεσμού προαγωγής της δημοκρατίας αντιτάσσοντας στη μηχανιστική μετάδοση της γνώσης (Houssaye, 2000· Γιώτη, 2022). Η παιδαγωγική του αποσκοπεί στην ενεργή συμμετοχή των μαθητών και έχει στόχο την κατανόηση των υπαρχουσών κοινωνικών συνθηκών συμβάλλοντας δραστικά ανασυγκρότηση των εμπειριών (Καμπεζά, 2008). Η μάθηση, εξαρτάται από τη συμμετοχή και την πράξη, η οποία συνδέεται με την απόκτηση εμπειριών και βιωμάτων (learning by doing). Έτσι, το άτομο αλληλεπιδρά με το περιβάλλον του, ενώ μαθαίνει να επεξεργάζεται και να μετασχηματίζει τα ερεθίσματα που λαμβάνει (Καμπεζά, 2008· Houssaye, 2000).

Στα πλαίσια αυτά, το σχολείο παρέχει στους μαθητές το κατάλληλο περιβάλλον για την συνεχή ανασύνθεση παλαιότερων εμπειριών και την απόκτηση νέων. Ο εκπαιδευτικός, χρειάζεται να γνωρίζει τις ικανότητες, τα ενδιαφέροντα και τις πρότερες εμπειρίες του μαθητή ώστε να ενισχύει την ενσωμάτωσή του στο σχολικό περιβάλλον. Έτσι, ενισχύεται το κίνητρο και η περιέργεια του μαθητή για έρευνα και στοχασμό συμβάλλοντας στην ανάπτυξη μιας δημοκρατικής σχολικής τάξης και κατά προέκταση μιας δημοκρατικής κοινωνίας (Καμπεζά, 2008· Houssaye, 2000).

Οι θέσεις του Dewey επηρέασαν καταλυτικά την παιδαγωγική φιλοσοφία του Paulo Freire στη Βραζιλία του 20ού αι. (Γιώτη, 2022). Υποστήριξε μία απελευθερωτική παιδαγωγική με κέντρο τον άνθρωπο, αγωνίζοντας για τον εξανθρωπισμό και την απελευθέρωση των κατώτερων, καταπιεσμένων κοινωνικών στρωμάτων από τα εξουσιαστικά δεσμά του κόσμου (Πατλακίδης, 2010). Η εκπαίδευση διαδραματίζει σημαντικό ρόλο σε αυτό αφού παρέχει τη δύναμη να υποστηρίξει αυτούς που βιώνουν κοινωνικές αδικίες και να καταρρίψει τη κουλτούρα της σιωπής που οδηγεί στη καθήλωση (Πατλακίδης, 2010· Freire, 1998/2009). Το άτομο, λοιπόν, μέσα από την εκπαίδευση χρειάζεται να έρθει σε επαφή με τον γραμματισμό, ώστε να μπορεί να εξετάζει και να κρίνει τα διάφορα κοινωνικά, πολιτισμικά κ.ά. «γιατί» (Freire, 1998/2009).

Οι άνθρωποι έχουν το δικαίωμα να επέμβουν στην πραγματικότητα, να την αλλάξουν, και να καθοριστούν από αυτή. Μέσα από τον διάλογο, συμμετέχουν στις κοινωνικές αποφάσεις, αποκτώντας ευθύνη προς τη διαμόρφωση της ιστορίας και της κουλτούρας ενός λαού (Πατλακίδης, 2010). Έτσι, μαθητές και δάσκαλοι συνδιαλέγονται και επεξεργάζονται την πραγματικότητα που βιώνουν για να απομυθοποιήσουν και να

ερευνήσουν τον λόγο ύπαρξης των στοιχείων που την αποτελούν. Οι κριτικοί εκπαιδευτικοί, λοιπόν, έχουν ευθύνη στη διαδικασία και είναι απαραίτητο να προσεγγίζουν την έρευνα με αμεροληψία και συνέπεια προς τον εαυτό τους. Τότε μόνο μπορούν να μιλάνε ισότιμα στους και με τους μαθητές και να συμβάλλουν «στη διαμόρφωση υπεύθυνων και με κριτική σκέψη πολιτών στο σχολείο, οι οποίοι είναι τόσο απαραίτητοι για την ανάπτυξη της δημοκρατίας μας» (Freire, 1998/2009, σελ.199). Έτσι, ο μαθητής μαθαίνει πώς να ζει ελεύθερα σε ένα αρχιπέλαγος πληροφοριών και ιδεών, αφού εφαρμόζει το δικαίωμά του στην ανταλλαγή ιδεών, τον διάλογο, τη συνεργασία με τους γύρω του και την καλλιέργεια της κριτικής του σκέψης.

2.2 Δημιουργικότητα και δημιουργική σκέψη

Η κριτική και δημιουργική σκέψη, αν και λειτουργούν ανεξάρτητα, αποτελούν αλληλεπιδράζοντα πεδία σκέψης στην επίλυση προβληματισμών (Weschler et al., 2018). Κάθε δημιουργική πράξη αποτελεί ένα αποτύπωμα του προσωπικού εαυτού (Κοκκίδου, 2015). Έτσι, η επίλυση προβλημάτων γίνεται με ένα προσωπικά μοναδικό τρόπο. Η δημιουργική σκέψη, λοιπόν, είναι η γνωστική αυτή διεργασία σκέψης και αποτελεί μέρος όλου του φάσματος της δημιουργικότητας (Tan, 2015). Ανάλογα τις οπτικές και τα επιστημονικά πεδία των ερευνητών, οι ορισμοί της δημιουργικότητας πληθαίνουν (Κουτσουπίδου, 2013· Tan, 2015). Παρουσιάζουν τη δημιουργικότητα κάτω από διαφορετικά πρίσματα. Κάποιοι εστιάζουν στην προσωπικότητα ενός δημιουργικού ατόμου, άλλοι στους περιβαλλοντικούς παράγοντες που υποστηρίζουν, ή όχι, τις δημιουργικές πράξεις, και άλλοι στις διαδικασίες σκέψης που πραγματοποιούνται κατά τις δημιουργικές πράξεις (Tan, 2015). Επομένως, αρκετές μεταβλητές εμπλέκονται στη δημιουργικότητα.

Οι γνωστικές διεργασίες σκέψης, το ίδιο το περιβάλλον, αλλά και τα προσωπικά χαρακτηριστικά του ανθρώπου αποτελούν αλληλεπιδράζοντα στοιχεία της δημιουργικότητας και θεωρούνται ως αναπόσπαστα μέρη της (Weschler et al., 2018). Σύμφωνα με τον Haye (1989), μια δημιουργική πράξη πρέπει να θεωρείται πρωτότυπη ή νέα, να είναι ενδιαφέρουσα, να έχει αξία και να αντανάκλα την ευφυΐα του δημιουργού, δηλαδή να μην είναι μια τυχαία πράξη. Ο Torrance (1976), διατυπώνει ότι η δημιουργικότητα καθίσταται ως μία διαδικασία επίλυσης προβλημάτων και σχηματοποίησης ιδεών και υποθέσεων. Αναφέρει ότι, η ρευστότητα ιδεών, η ευελιξία, η πρωτοτυπία σκέψης και οι ικανότητες επεξεργασίας, σύνθεσης και μετασχηματισμού αποτελούν κριτήρια που απαρτίζουν μία δημιουργική πράξη. Κατά τον Guilford (1950), οι

γνωστικές διεργασίες που συνδέονται με τη δημιουργικότητα, είναι αυτές της αποκλίνουσας σκέψης, καθώς αυτή εμπεριέχει την επαγωγική και την παραγωγική σκέψη, χρησιμοποιεί στρατηγικές για την επίλυση προβλημάτων, παράγει νέες ιδέες και λύσεις και συμβάλλει στην κατανόηση και εκτίμηση της μουσικής τέχνης (Tan, 2015· Κουτσοπιδου, 2013). Φαίνεται ότι η δημιουργική σκέψη μπορεί να αναπτυχθεί, να διδαχθεί και να βελτιωθεί όταν εξασκείται (Κοκκίδου, 2015· Weschler et al., 2018).

Η επαφή των μαθητών με την τέχνη, μπορεί να λειτουργήσει ως μοχλός άσκησης της δημιουργικής σκέψης, καθώς μέσω αυτής, οι μαθητές έχουν την δυνατότητα να κατανοήσουν την πολλαπλή και πολυεπίπεδη ερμηνεία ενός έργου, και κατ' επέκταση να αντιληφθούν και να γνωρίσουν μία έννοια, μία ιδέα, μία θεώρηση (Κοκκίδου, 2015). Επομένως κύριο μέλημα του σχολείου, αποτελεί η ενθάρρυνση της καλλιέργειάς της δημιουργικής σκέψης μέσα από δημιουργικές δραστηριότητες (Κουτσοπιδου, 2013).

2.3 Ομάδοσυνεργατικότητα και επικοινωνία

«Η κοινωνική φύση της δημιουργικότητας συνάδει με την στρατηγική της συνεργατικής μάθησης η οποία παράλληλα καλλιεργεί επικοινωνιακές και συνεργατικές ικανότητες των ατόμων» (Φεσσάκης & Λάμπας, 2014, 560). Η διαμόρφωση τεχνικών συνεργασίας και επικοινωνίας στην τάξη μπορεί να συνδράμει στην ολόπλευρη ωρίμανση και ανάπτυξη των μαθητών (Κοντοβούρκη & Κουτσελίνη, 2004).

Η συνεργατική μάθηση εστιάζει στη δημιουργία ομάδων όπου οι μαθητές - μέλη συνεργάζονται για την επίτευξη ενός κοινού στόχου, με την καθοδήγηση ενός ή περισσότερων εκπαιδευτικών (Κοντοβούρκη & Κουτσελίνη, 2004· Johnson & Johnson, 2023). Καταρρίπτει τα παιδαγωγικά παραδοσιακά μοντέλα που αναπτύσσουν τον ανταγωνισμό και την ατομικιστική προσέγγιση της γνώσης, και προάγει την αλληλεπίδραση μεταξύ των μαθητών (Johnson & Johnson, 2009). Μέσα από τη συνεργασία οι μαθητές επιδιώκουν αποτελέσματα που είναι ωφέλιμα για τους ίδιους και για τα μέλη της ομάδας τους (Johnson & Johnson, 2023), και τα οποία παράγονται από την μεταξύ τους ανταλλαγή πληροφοριών (Κοντοβούρκη & Κουτσελίνη, 2004). Έτσι, εξυπηρετείται η αμφίδρομη μάθηση μέσα από τη δική τους κοινότητα (Johnson & Johnson, 2023). Παράλληλα, ενισχύεται η αίσθηση ευθύνης που το κάθε μέλος φέρει στην ομάδα για να αντιμετωπίσουν την κάθε πρόκληση. Το συνεργατικό πλαίσιο μάθησης μετατοπίζει το κέντρο από τον εκπαιδευτικό και εστιάζει στον μαθητή, ως κοινωνικό ον (Κοντοβούρκη & Κουτσελίνη, 2004). Συνεργαζόμενοι οι μαθητές σε ομάδες είναι σε θέση, να εμπνευστούν και να

αξιοποιήσουν τις ιδέες τους (Reissenweber, 2023), ενώ ταυτόχρονα τους δίνεται πλαίσιο για τη μεταξύ τους αλληλεπίδραση και την ανάπτυξη της αυθεντικής επικοινωνίας μεταξύ τους και μεταξύ εκπαιδευτικού και των μαθητών (Κοντοβούρκη & Κουτσελίνη, 2004).

Τα αποτελέσματα της έρευνας του Johnson (2009), παρουσιάζουν πέντε μεταβλητές για την εφαρμογή της αποτελεσματικής συνεργασίας: (α) τη θετική αλληλεξάρτηση, η οποία αποτελεί την κατάσταση των ατόμων που με τις ενέργειες τους προωθούν την επίτευξη κοινών στόχων, (β) την ατομική υπευθυνότητα, κατά την οποία μέσω της θετικής αλληλεξάρτησης δημιουργούνται οι δυνάμεις του «πρέπει» στην ομάδα και μοιράζονται τα καθήκοντα για την επίτευξη του στόχου, (γ) τη προωθητική αλληλεπίδραση που επέρχεται από την θετική αλληλεξάρτηση και αφορά τη κατάσταση ενθάρρυνσης των συμμαθητών και της διευκόλυνσης της προσπάθειας των μελών της ομάδας, (δ) την κατάλληλη χρήση κοινωνικών δεξιοτήτων, κατά την οποία οι μαθητές διδάσκονται τις διαπροσωπικές δεξιότητες (εμπιστοσύνη, σαφή επικοινωνία, αποδοχή και υποστήριξη, επίλυση συγκρούσεων) για μία ποιοτική συνεργασία και (ε) την ομαδική επεξεργασία, κατά την οποία τα μέλη της ομάδας αξιολογούν την ίδια την ομάδα και αποφασίζουν για τη ροή των δράσεων τους με σκοπό τη βελτίωση των ισορροπιών της ομάδας για ένα καλύτερο αποτέλεσμα.

Τέλος, η κοινωνική αλληλεπίδραση και η επικοινωνία αποτελούν σημείο επαφής της συνεργατικής μάθησης και της δημιουργικότητας (Περακάκη, 2007). Η συνεργασία έχει την ικανότητα να ενεργοποιήσει το κίνητρο και τις προσδοκίες επιτυχίας των μαθητών αλλά και να ενισχύσει την δημιουργική τους σκέψη (Johnson & Johnson, 2009). Επιπλέον, «τόσο η δημιουργική σκέψη, όσο και η ομαδοσυνεργατική μάθηση διευκολύνονται και ενισχύονται από την αξιοποίηση των κατάλληλων Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών (ΤΠΕ)» (Φεσάκης & Λάμπας, 2014, σελ. 560), ένα δεδομένο που ενισχύει τη λειτουργία της παρούσας εργασίας.

3. Το Podcast και οι ηχητικές δημιουργίες

Το podcast, έχει δημιουργηθεί ως σύνθετη λέξη από το iPod, δηλαδή μία συσκευή για ακρόαση αρχείων ήχου, και το broadcast, δηλαδή τη μετάδοση. Με άλλα λόγια, αφορά ένα είδος ενημερωτικής μετάδοσης ήχου ή βίντεο στο Διαδίκτυο. Αποτελείται από πακέτα ήχου τα οποία είναι διαθέσιμα στο Διαδίκτυο για να αναπαραχθούν ανεξαρτήτως χρόνου και τόπου, αλλά και να αποθηκευτούν (Bolden, 2013· Basenko & Baskakova, 2021). Χαρακτηρίζεται από την ευελιξία της ακρόασης και τη σχετική έλλειψη τυπικού ελέγχου

την παραγωγή του, ενέχει αυτονομία στην προσέγγιση δημιουργίας του και διευκολύνει παραγωγή ήχου χωρίς να χρειάζεται ο δημιουργός να έχει κάποιο ραδιοφωνικό υπόβαθρο (Llinares et al., 2018). Αυτή η επίκαιρη μορφή μετάδοσης ήχου καθίσταται αρκετά διαφορετική από τον προκάτοχό της το ραδιόφωνο (Basenko & Baskakova, 2021). Η διαφορά τους είναι προφανής, αφού από τη μια το ραδιόφωνο απαιτεί τη ζωντανή αναμετάδοση του υλικού, και από την άλλη η παραγωγή διαφέρει σε σημαντικό βαθμό από τη διαδικασία δημιουργίας ενός podcast (Llinares et al., 2018).

3.1. Το podcast στη μουσική εκπαίδευση

Το podcast αποτελεί ένα τεχνολογικά καινοτόμο και ισχυρό εργαλείο δημιουργίας υλικού που μπορεί να εξυπηρετήσει τις απαιτήσεις του σύγχρονου σχολείου και κατ' επέκταση της μουσικής εκπαίδευσης (Bolden, 2013· Basenko & Baskakova, 2021). Προτείνεται ως αποτελεσματικός τρόπος καλλιέργειας των κοινωνικών, πολιτισμικών και επικοινωνιακών δεξιοτήτων, παρέχοντας σημαντικά οφέλη προς τους μαθητές (Basenko & Baskakova, 2021). Πιο συγκεκριμένα το podcast επιτρέπει στους εκπαιδευόμενους (α) να δημιουργούν υλικό αξιοποιώντας τις προσωπικές τους εμπειρίες και βιωματικές τους ιστορίες μέσα από τη μουσική, (β) να γνωρίσουν εκ νέου τις μουσικές εμπειρίες που έχουν συμβάλλει στην οικοδόμηση του μουσικού τους εαυτού, (γ) να ασκούν τη δημιουργικότητα και την αυτο-έκφραση μέσα από τη δημιουργία, (δ) να συνεργάζονται με τους συμμαθητές τους και να αναπτύσσουν διαπροσωπικές σχέσεις μεταξύ τους (ε) να επιλύουν συνεργατικά προβληματισμούς που προκύπτουν και (στ) να συνδυάσουν κείμενο και μουσική επικοινωνώντας για το νόημα μέσα από τα διαφορετικά στοιχεία (Bolden & Nahachewsky, 2015).

Επιπλέον, το podcast παρέχει την ευκαιρία στους εκπαιδευόμενους να αξιολογήσουν τις δικές τους σχέσεις με τη μουσική. Μπορεί να χρησιμεύσει ως μέσο για τους μαθητές να συγκεντρώσουν οποιαδήποτε είδη ηχητικού υλικού (προφορικός λόγος, ηχητικά εφέ, μουσικά αποσπάσματα, ηχογραφημένα μουσικά αποσπάσματα των μαθητών), τα οποία μπορούν να τα εισάγουν και να τα επεξεργαστούν για να επικοινωνήσουν, να εκφράσουν και να μεταδώσουν τις ιδέες τους ως δημιουργοί αυτού του εγχειρήματος (Bolden, 2013). Έτσι, τους δίνεται η δυνατότητα να κατασκευάσουν και να μοιράσουν τη γνώση τους. Τα podcast στην εκπαιδευτική πρακτική δεν περιορίζονται. Μπορούν να αφορούν διαλέξεις, ηχητικά βιβλία, ιστορίες μυθοπλασίας (podcast fiction) κ.α. με οποιαδήποτε θεματική αρκεί να προωθούνται οι εκπαιδευτικοί στόχοι του εκπαιδευτικού και των μαθητών (Basenko &

Baskakova, 2021). Αυτή η ελευθερία προσδίδει στους μαθητές μία σημαντική ευκαιρία για δημιουργικότητα, όπως συμβαίνει και κατά την κατασκευή του podcast συναποφασίζοντας για τη συνολική ροή του υλικού τους (Bolden, 2013).

Συνολικά, η χρήση των τεχνολογικών εργαλείων στην εκπαίδευση, μπορεί να αναπτύξει τις γνωστικές ικανότητες των μαθητών οδηγώντας σε υψηλές νοητικές διεργασίες (διερεύνηση, επεξεργασία της πληροφορίας, διαμόρφωση δημιουργικών απαντήσεων κ.ά.). Επιπλέον, ο διαδραστικός τους χαρακτήρας προσδίδει χώρο στη βιωματική μάθηση δημιουργώντας ένα κλίμα συνεργασίας μεταξύ του εκπαιδευτικού και των μαθητών (Ροντογιάννη, 2011). Επομένως, μέσα από τη δημιουργία ενός podcast, παρέχεται το πλαίσιο και προσφέρονται ευκαιρίες για την εισαγωγή πτυχών του εαυτού τους, την ανάπτυξη των γνωστικών διεργασιών σκέψης του αλλά και την παροχή ενός ενισχυτικού πλαισίου ενθάρρυνσης της συνεργασίας και της επικοινωνίας μεταξύ τους (Bolden & Nahachewsky, 2015).

3.2 Podcast fiction και δημιουργική γραφή

Η στενή σύνδεση του ραδιοφώνου με το podcast είναι αισθητή αφού το ραδιόφωνο αποτελεί πρόγονο του podcast (Basenko & Baskakova, 2021· Llinares et al. 2018). Όπως η κινηματογραφική πρακτική επηρέασε την τηλεόραση, έτσι και οι ραδιοφωνικές πρακτικές το podcast (Llinares et al. 2018). Ενώ και οι δύο αποτελούν μέσα μετάδοσης ήχου είναι εμφανείς οι βασικές διαφορές που μπορεί να παρατηρήσει κάποιος. Για παράδειγμα, το ραδιόφωνο αφορά μία ζωντανή μετάδοση περιεχομένου μέσω συχνοτήτων, σε ένα συγκεκριμένο χώρο-χρονικό πλαίσιο, περιορίζοντας την ευελιξία ακρόασης των δημιουργημάτων κάτι που αποτελεί σημαντικό χαρακτηριστικό ενός podcast. Επιπλέον, για τη δημιουργία μιας ραδιοφωνικής εκπομπής χρειάζεται η απασχόληση σε έναν ραδιοφωνικό σταθμό, η έγκριση του παραγωγού, και όχι μόνο, σε αντίθεση με το podcast που αποτελεί αυτόνομο και ατομικό προϊόν. Τέλος, το παραγόμενο υλικό, στην περίπτωση του ραδιοφώνου δεν μπορεί να ξαναχρησιμοποιηθεί ή και να αποθηκευτεί από τον ακροατή, κάτι που επιτρέπει η ευέλικτη μορφή του podcast (Lemerond, 2023α).

Παρόλα αυτά, η συμβολή του ραδιοφώνου στον κόσμο του podcast είναι αισθητή καθώς οι ραδιοφωνικές παραγωγές κατά την περίοδο αιχμής του ραδιοφώνου (δεκαετία 1920-1940) αποτελούσαν εκπομπές ποικίλων μορφών και στυλ (Lemerond, 2023α). Για παράδειγμα, το θέατρο στο ραδιόφωνο, όπως «το θέατρο της Δευτέρας», λειτουργούσε ως ένα ηχητικό δράμα. των οποίων κάποια από αυτά συμμετείχαν στη λειτουργία του ηχητικού

δράματος. Ένα άλλο παράδειγμα αυτού, είναι η ραδιοφωνική εκπομπή της «Λιλιπούπολης» από το Τρίτο Πρόγραμμα της ΕΡΤ, μία ραδιοφωνική κωμική σειρά ηχητικών επεισοδίων για παιδιά (Αλλαμάνης, 2022). Φαίνεται ότι αυτή η μορφή του ραδιοφωνικού θεάτρου χάραξε το δρόμο για που ονομάζουμε σήμερα podcast fiction (Hancock & McMurtry, 2018).

Το podcast fiction, λοιπόν, αφορά μία υποκατηγορία podcast και εστιάζει στην παραγωγή ηχητικής μυθοπλασίας, όπως είναι το Serial, το Welcome to the Night Vale, το The American Life κ.ά. (Hancock & McMurtry, 2018· Lemerond, 2023α). Πρόκειται για μία ηχητική δραματουργία που μετατρέπει μία ιστορία μυθοπλασίας από δραματική παρουσίαση σε ηχητική μορφή, προσφέροντας στον ακροατή την αίσθηση του «εδώ και τώρα» μέσα από έναν άλλο, φανταστικό κόσμο (Soltani, 2018).

Ειδικότερα, το podcast fiction, επιτρέπει να λειτουργήσει ενισχυτικά σε εκπαιδευτικά πλαίσια, καθώς έχει επισημανθεί η παιδαγωγική της οφειλή (Lemerond, 2023β). Με τη δημιουργία ενός podcast fiction παρέχεται πλαίσιο αφήγησης και δημιουργίας ιστοριών από τους μαθητές (Lemerond, 2023β). Η δημιουργική γραφή έρχεται να συμπληρώσει αυτό το κομμάτι της δημιουργίας, προσφέροντας στους μαθητές την ευκαιρία να λειτουργήσουν σε ομάδες γραφής. Συναρμολογούν κάτι από κοινού, παρατηρούν, συζητούν, καταπιάνονται με προβληματισμούς, συνεργάζονται και αξιοποιούν τις ιδέες που έχουν μεταξύ τους μαθαίνοντας και κατανοώντας τα στοιχεία της τέχνης (Reissenweber, 2023). Σε αυτά τα πλαίσια, ενισχύεται η αποτύπωση της προσωπικότητας του μαθητή μέσα στο κείμενο του και μέσω της αισθητικής οδού, τους δίνεται πλαίσιο διαμόρφωσης συνειδητοποιημένων ενεργών και δημοκρατικών πολιτών (Rourks, 2023· Κωτόπουλος et al., 2022).

Το εργαλείο αυτό, επιτρέπει στους μαθητές να εξασκηθούν σε ένα σύνολο πρακτικών δεξιοτήτων (σεναριογραφία, σκηνοθεσία, μίξη ήχου κλπ.), και να αναδείξουν την προσωπική τους φωνή ως δημιουργοί και συμμετέχοντες στο δημιούργημα τους (Lemerond, 2023β). Επιπλέον, η ομαδική σύνθεση ενός κειμένου λειτουργεί στα δύο αλληλοσυμπληρούμενα πεδία σκέψης: την κριτική και τη δημιουργική σκέψη του μαθητή. Από τη μία, ο λόγος του μαθητή προσεγγίζεται με κριτικό τρόπο αφού σκέφτεται κριτικά τη διαδικασία της γραφής και των αποτελεσμάτων της και από την άλλη ενυπάρχει το στοιχείο της εξερεύνησης και της ανακάλυψης αξιοποιώντας τις προσωπικές του εμπειρίες και τα συναισθήματά του (Κωτόπουλος et al., 2022).

Τέλος, η διαδικασία δημιουργίας podcast, αν και κατά τον Lemerond (2023β), απαιτεί χρόνο στη φάση προετοιμασίας, στην πρακτική εξάσκηση και στην εκμάθηση,

μπορεί να λειτουργήσει ενισχυτικά μέσα από την τέχνη στην καλλιέργεια απαραίτητων στοιχείων για τον μετέπειτα ενήλικα εαυτό τους.

4. Περιγραφή της εφαρμογής - Χρονολόγιο μαθημάτων

Τα μαθήματα που πραγματοποιήθηκαν στην τάξη της Α΄ Λυκείου του Μουσικού Σχολείου ήταν εννέα (9) και είχαν στόχο τη δημιουργία ενός μαθητικού podcast. Έπειτα από τη συλλογή των έντυπων συναίνεσης από τους γονείς των μαθητών της τάξης (δώδεκα στο σύνολο), τα μαθήματα ξεκίνησαν και έγιναν σε συντονισμό με την διευθύντρια της σχολικής μονάδας και σύμφωνα πάντα με τον προγραμματισμό του σχολείου. Βασιστήκαμε στις μουσικές προτιμήσεις των μαθητών, δηλαδή την παρουσίαση ενός τραγουδιού ή έργου που είναι σημαντικό για αυτούς στην ολομέλεια της τάξης. Αυτό, αποτέλεσε το πρώτο βήμα σε αυτή τη διαδικασία. Έπειτα, η λειτουργία δημιουργικών τακτικών (μέθοδος ιδεοθύελλας) και μεθόδων συνεργασίας (συνεργατική μάθηση) συνέβαλλαν στη διαδικασία για να καλλιεργηθεί η φαντασία των μαθητών, να ενισχυθούν οι δημοκρατικές αρετές της συνεργασίας και του διαλόγου και τέλος, να συνδεθεί το νόημα που εξέφρασαν οι μαθητές από τη μουσική τους για τη δημιουργία των ιστοριών podcast. Οι μαθητές χωρίστηκαν σε δύο τυχαίες ομάδες (Α) και (Β), σύμφωνα με τη σειρά των επεισοδίων, και συνεργατικά, κατάφεραν να δημιουργήσουν δύο επεισόδια με ιστορίες που έγραψαν οι ίδιοι βασισμένοι στα μουσικά αποσπάσματα που έφεραν στην τάξη.

4.1 Πρώτο μάθημα - Η γνωριμία με την ομάδα

Βασικά στοιχεία

Το πρώτο μάθημα έγινε στις 31/01/2024 με παρόντες όλους τους μαθητές και τη διάταξη των θρανίων σε Π. Το υλικό που χρησιμοποιήθηκε είναι το φυλλάδιο «Φτιάξε καρδιά μου το δικό σου παραμύθι» ένα τετράδιο που είχε σκοπό να συμπληρώσει την εκπαιδευτική διαδικασία, ο Η/Υ, ο προτζέκτορας και τα ηχεία της τάξης.

Πορεία του μαθήματος

Το μάθημα αφιερώθηκε στη γνωριμία μας, συζητώντας για τις μουσικές που ακούν, τα μουσικά όργανα που παίζουν αλλά και τους καλλιτέχνες που θαυμάζουν και ακούν πολύ. Αφού τους μοίρασα το φυλλάδιο «Φτιάξε καρδιά μου το δικό σου παραμύθι» (βλ. Παραρτήματα) τους ζήτησα να σημειώσουν τις εντυπώσεις τους από αυτό το τραγούδι όταν

το ακούσουμε. Ακούσαμε και είδαμε το μουσικό βίντεο και συζητήσαμε διαλογικά τις εντυπώσεις τους. Οι λέξεις - κλειδιά που ανέφεραν ήταν: παιδιά, ανεμελιά, ελπίδα και αλλαγή. Βασιστήκαμε σε αυτές τις λέξεις και αναφερθήκαμε στην στενή σχέση της ελπίδας και αλλαγής. Έπειτα, τους έδωσα ένα τετράδιο για να καταγράφουν τις σκέψεις τους από τραγούδια που ακούμε στην τάξη καθόλη τη διάρκεια των μαθημάτων. Τέλος, αναφέρθηκε η εργασία - παρουσίαση του μουσικού κολάζ που έχουν να κάνουν για το επόμενο μάθημα.

Αναστοχασμός μαθήματος

Θα μπορούσε να υπάρξει καλύτερη διαχείριση χρόνου καθότι δεν επαρκούσε για να εξηγηθεί η εργασία της επόμενης εβδομάδας στα χρονικά πλαίσια του μαθήματος. Σε όλη την εκπαιδευτική διαδικασία οι μαθητές φάνηκαν να ενδιαφέρονται για το μάθημα δημιουργώντας ένα περιβάλλον για ανοιχτή και ανάλαφρη συζήτηση. Παρατηρήθηκε ότι, η διαδικασία έκφρασης λέξεων από τους μαθητές εμφάνισε έντονο κίνητρο και ενδιαφέρον. Επιπλέον, υπήρχε μία έντονη αλλά συγκρατημένη ατμόσφαιρα για δημιουργία καθώς μέσα από ερωτήσεις τους μου παρουσίασαν τον ενθουσιασμό τους για την ιδέα του πρότζεκτ.

4.2 Δεύτερο Μάθημα - «Να σ' τα πω με ένα τραγούδι»

Βασικά στοιχεία

Το δεύτερο μάθημα έγινε στις 05/02/2024 με όλους τους μαθητές παρόντες και τη διάταξη της τάξης σε Π. Το υλικό που χρησιμοποιήθηκε ήταν ο Η/Υ, ο προτζέκτορας, τα ηχεία, το φυλλάδιο «Πες τη γνώμη σου» (βλ. Παραρτήματα) και ένα κουτί που στο εσωτερικό του είχε αριθμημένα χαρτάκια σύμφωνα με τον αριθμό των μαθητών.

Πορεία του μαθήματος

Το μάθημα ξεκίνησε όταν παρατήρησα ότι το τετράδιο της τάξης ήταν άδειο. Εξέφρασα στους μαθητές τη σκέψη μου για το τετράδιο και μου ανέφεραν ότι το ξεχνάνε. Με αυτό κατά νου, τους μοίρασα το φυλλάδιο «Πες τη γνώμη σου» για να γράψουν τα συναισθήματα και τις σκέψεις τους από τα τραγούδια που θα ακούσουν. Ξεκίνησαν οι παρουσιάσεις των τραγουδιών τους αφού διαβάσαμε τις «Παρατηρήσεις» του φυλλαδίου. Ο κάθε μαθητής είχε τρία λεπτά στο σύνολο του να παρουσιάσει έτσι ώστε να προλάβουν όλοι. Αφού παρουσίασαν οι περισσότεροι το τραγούδι τους και το μουσικό κολάζ τους, χωρίστηκαν σε δύο τυχαίες και καθοριστικές για το πρότζεκτ ομάδες, με τη βοήθεια του κουτιού, μέσα από τις οποίες θα συνεργαστούν για να παρουσιάσουν τις ιδέες τους για το δικό τους επεισόδιο στο επόμενο μάθημα.

Αναστοχασμός μαθήματος

Το μάθημα αφιερώθηκε στην παρουσίαση των αγαπημένων τραγουδιών της τάξης και στηρίχθηκε στο διάλογο. Οι μαθητές μέσα από τα τραγούδια τους αναφέρθηκαν σε βιώματα, εξέφρασαν συναισθήματα και σκέψεις μέσα από το τραγούδι που επέλεξαν αναφέροντας έννοιες όπως αγάπη, νοσταλγία, πάθος, έρωτας, ρομαντισμός κ.ά.. Το κλίμα της τάξης ήταν θετικό και όλοι συμμετείχαν στην εκπαιδευτική διαδικασία. Το τετράδιο της τάξης ήταν άδειο και επειδή ο σκοπός του ήταν η ελευθερία έκφρασης της τάξης επέλεξα να το αποσύρω και ενσωματώσω το φυλλάδιο «Πες τη γνώμη σου» περιορίζοντας έτσι την έκθεση σκέψεων του μαθητή. Το φυλλάδιο λειτούργησε θετικά και οι μαθητές επέλεξαν να εκφραστούν όποτε εκείνοι το επιθυμούσαν. Η ενασχόληση με τις μουσικές προτιμήσεις τους και η έκφραση των συναισθημάτων τους μέσω αυτών, φάνηκε να ενεργοποίησε τη δημιουργική σκέψη των μαθητών. Παρατηρήθηκε ότι η δημιουργία ενός μουσικού κολάζ προσέφερε κίνητρο στους μαθητές να παρουσιάσουν το τραγούδι τους μέσα από το δικό τους πρίσμα. Επίσης, φάνηκε ότι η παρουσίαση και το «μοίρασμα» των κολάζ βοήθησε τους υπόλοιπους μαθητές, να επικοινωνήσουν και να έρθουν πιο κοντά.

4.3 Τρίτο Μάθημα - «Ο Δημιουργικός Πίνακας»

Βασικά στοιχεία

Το μάθημα έγινε στις 21/02/2024 με πλήρη αριθμό μαθητών. Τα υλικά και τα μέσα που χρησιμοποιήθηκαν ήταν ο Η/Υ, ο προτζέκτορας, τα ηχεία, ο ασπροπίνακας και το φυλλάδιο «Πες τη γνώμη σου»

Πορεία του μαθήματος

Το μάθημα ξεκίνησε με κάποιες παρουσιάσεις που δεν προλάβαμε να δούμε την προηγούμενη φορά. Οι μαθητές εξέφρασαν λέξεις και έννοιες βασισμένοι στις παρουσιάσεις και αντλώντας στοιχεία από τις σημειώσεις του φυλλαδίου «Πες τη γνώμη σου». Όλες οι λέξεις που αναφέρθηκαν γράφτηκαν στον ασπροπίνακα. Μέσω της ιδεοθύελλας ενισχύσαμε τη διαδικασία προσθέτοντας περισσότερες λέξεις με κάποιες να αφορούν νοητικές εικόνες και άλλες συναισθήματα. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να δημιουργήσουμε τον μουσικό μας πίνακα με νέες, αλλά και ήδη καταγεγραμμένες λέξεις.

Αναστοχασμός μαθήματος

Στο σημερινό μάθημα σκοπός ήταν να ενισχυθεί η δημιουργική σκέψη, η φαντασία και οι επικοινωνιακές δεξιότητες των μαθητών μέσα από τα τραγούδια τους μοιράζοντας νοήματα μεταξύ τους. Εντός διδακτικής ώρας, παρατηρήθηκε μία αυξανόμενη τάση για διαμοιρασμό των σκέψεων τους, των συναισθημάτων τους και των εμπειριών τους για τα τραγούδια που είχαμε ακούσει. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να ενισχυθεί αυτόματα ο διάλογος μεταξύ των μαθητών σε θέματα μουσικής. Η άντληση κοινωνικών νοημάτων, και όχι μόνο, μέσα από τις μουσικές τους προτιμήσεις φάνηκε να τους ενδιαφέρει. Επιπλέον παρατηρήθηκε ότι η διαδικασία αυτή ενθάρρυνε τη δημιουργικότητα των μαθητών και την επικοινωνία τους καθόλη τη διάρκεια του μαθήματος.

4.4 Τέταρτο Μάθημα - «Πρόσω ολοταχώς...»

Βασικά στοιχεία

Το μάθημα έγινε στις 21/02/2024 χωρίς την απουσία μαθητών. Χρησιμοποιήθηκε ο Η/Υ, ο προτζέκτορας, τα ηχεία, τα φυλλάδια «Τα τέσσερα p της ιστορίας», «Εργασία ομάδας: Τα δικά μας τέσσερα p» (βλ. Παραρτήματα).

Πορεία του μαθήματος

Το μάθημα ξεκίνησε όταν οι μαθητές χωρίστηκαν στις ήδη προκαθορισμένες ομάδες τους. Διαμοιράστηκαν μεταξύ τους τα φυλλάδια «Τα τέσσερα p της ιστορίας» και έπειτα τους εισήγαγα στις βασικές αρχές δημιουργίας μιας ιστορίας. Στη συνέχεια, αφού μοιράστηκε το φυλλάδιο «Εργασία ομάδας: Τα δικά μας τέσσερα p» ζητήθηκε από τις ομάδες να τοποθετήσουν τα κολάζ τους στο θρανίο, και να λάβουν υπόψη τις λέξεις του πίνακα που γράψαμε για να αποφασίσουν τη θεματική της ιστορίας τους και τη βασική τους πλοκή. Η διαδικασία αυτή συνέχισε μέχρι το τέλος του μαθήματος.

Αναστοχασμός μαθήματος

Το μάθημα είχε στόχο να ανακαλέσει όλες τις ιδέες και σκέψεις των μαθητών που είχαν φέρει στην τάξη ως τώρα λειτουργώντας πάνω στις βασικές αρχές δημιουργίας μιας ιστορίας. Οτιδήποτε δημιουργήθηκε και αναφέρθηκε από τα προηγούμενα μαθήματα λειτουργούν ως ενισχυτές για αυτή τη διαδικασία. Οι μαθητές λειτούργησαν συνεργατικά και έπαιρναν αποφάσεις για τη θεματική αλλά και για τη ροή των δικών τους ιστοριών. Η πρώτη ομάδα κατέληξε στην θεματική της αγάπη αναδεικνύοντας την απώλεια ενός αγαπημένου προσώπου, ενώ η δεύτερη ομάδα, εστίασε σε μία πτυχή της καταπίεσης και της

ελευθερίας. Παρατηρήθηκε ότι η διαδικασία εύρεσης θεματικής και πλοκής ενεργοποίησε τους μαθητές να συνεργαστούν και να δημιουργήσουν.

4.5 Πέμπτο Μάθημα - «Η μουσική στις σκηνές»

Βασικά στοιχεία

Το μάθημα έγινε στις 05/03/2024 με την απουσία ενός μαθητή. Χρησιμοποιήθηκε το φυλλάδιο «Σενάριο Ιστορίας» (βλ. Παραρτήματα).

Πορεία του μαθήματος

Το μάθημα ξεκίνησε όταν ζήτησα από την κάθε ομάδα να παρουσιάσει τα τέσσερα p της ιστορίας τους. Αφού παρουσιάστηκαν οι πλοκές των ιστοριών, δόθηκε στους μαθητές το φυλλάδιο “Σενάριο Ιστορίας” και το διαβάσαμε. Έπειτα, ζητήθηκε από τους μαθητές να διαμορφώσουν την πρώτη τους σκηνή με διαλόγους, μουσική και ηχητικά εφέ. Η διαδικασία αυτή συνεχίστηκε μέχρι το τέλος του μαθήματος σημειώνοντας τα τραγούδια που επιθυμούν να παίξουν στο επεισόδιο τους.

Αναστοχασμός μαθήματος

Στο σημερινό μάθημα, οι ομάδες παρουσίασαν διαφορετική ταχύτητα όσον αφορά την εργασία που είχαν να φέρουν στην τάξη. Η μία ομάδα (B) έφερε παραπάνω υλικό, ενώ η ομάδα (A) το έφερε πολύ επιγραμματικά. Μέσω της ιδεοθύελλας η ομάδα (B) διαμόρφωσε τη πρώτη και τη δεύτερη σκηνή με μουσική και διάλογο. Ωστόσο, δεν συμμετείχε η ολομέλεια της ομάδας και ένας από τους μαθητές εξέφρασε ότι τον παραγκωνίζουν. Με αφορμή αυτό, συζητήσαμε για τις ισορροπίες που χρειάζεται να έχει μία ομάδα, αλλά και τον ρόλο του κάθε μέλους της μέσα σε αυτή. Ένας μαθητής από αυτή την ομάδα εξέφρασε ότι δεν θέλει να παίξει κάποιο χαρακτήρα της ιστορίας. Επομένως, συζητήθηκε ο οργανωτικός ρόλος του καθένα μέσα στις ομάδες και τι οργανωτικό ρόλο θέλει να έχει ο κάθε μαθητής σε αυτή. Η ομάδα (A) είχε επιφανειακά έτοιμα τα τέσσερα p της ιστορίας τους αλλά δεν είχαν δομήσει ακριβώς την πλοκή τους. Παρουσίασαν διάφορες ιδέες και συνεργάστηκαν όλοι μαζί στη διαδικασία αντλώντας στοιχεία από τα τραγούδια τους.

4.6 Έκτο και Έβδομο Μάθημα - Ηχογράφηση (1)

Βασικά στοιχεία

Το μάθημα έγινε στις 05/04/2024, με την απουσία δύο μαθητών. Η διάταξη ήταν σε ομάδες και τα υλικά που χρησιμοποιήθηκαν ήταν τα ηχεία της τάξης, μία συσκευή ηχογράφησης «Zoom», τα μουσικά όργανα των μαθητών, τα σενάρια τους, οι παρτιτούρες-οδηγοί (βλ. Παραρτήματα).

Πορεία των μαθημάτων

Το μάθημα ξεκίνησε αφού ενημέρωσα τους μαθητές τα βήματα που θα ακολουθήσουμε στο σημερινό μας δώρο ηχογράφησης καθώς επίσης, ότι λόγω έλλειψης χρόνου ή σύνθεση των ηχογραφήσεων σε DAW θα γίνει από εμένα. Το μάθημα συνέχισε με τις ομάδες να οργανώνουν τα μουσικά τους μέρη που θέλουν να ηχογραφήσουν. Η ομάδα (B), έκανε πρόβα τα μουσικά αποσπάσματα από τα τραγούδια τους για να τα ηχογραφήσουμε, με τη χρήση των παρτιτούρων ενώ η ομάδα (A) παρουσίασε δυσκολίες προς την πλοκή τους. Προσφέροντας τους διάφορα παραδείγματα κατάφεραν να καταλήξουν σε μία συγκεκριμένη πλοκή. Έτσι εργάστηκαν στη δημιουργία του σεναρίου. Η κάθε ομάδα συνέχισε τη δική της πορεία μέχρι το τέλος του πρώτου μαθήματος.

Το μάθημα συνέχισε εν ώρα διαλείμματος καθότι δεν έδειξαν επιθυμία να βγουν έξω. Η ομάδα (A) συμφώνησε να ηχογραφήσουν τη πρώτη τους σκηνή. Η άλλη ομάδα συμφώνησε να ηχογραφήσουν τα μουσικά της μέρη. Κατά το τέλος του μαθήματος σημειώθηκε ότι μέχρι την επόμενη φορά όλα πρέπει να είναι έτοιμα έτσι ώστε να ηχογραφήσουμε ό,τι απομένει.

Αναστοχασμός μαθήματος

Στο μάθημα παρατηρήθηκε η αποδιοργάνωση των ομάδων καθώς είχε περάσει ένας μήνας από το τελευταίο μας μάθημα. Ωστόσο, με την προστριβή τους στο υλικό φάνηκε να επανήλθε η συγκέντρωσή τους. Λειτουργήσα βοηθητικά σε κάθε ομάδα για να μπορέσει να βάλει μία σειρά βημάτων οργάνωσης. Επιπλέον, φάνηκε ότι η πρόβα λειτουργήσε θετικά καθότι μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα τα μέλη της ομάδας (B) δοκίμασαν τα όργανα, μελέτησαν τις παρτιτούρες και έπαιξαν τη μουσική με δική τους ενορχήστρωση. Όσον αφορά την ομάδα (A), το μουσικό τους μέρος παρουσίασε δυσκολίες και θεώρησε ότι θα ήταν προτιμότερο να επεξεργαστεί το σενάριο και τους διαλόγους. Τελικά, κατάφεραν να τελειοποιήσουν την πρώτη τους σκηνή και έτσι καταφέραμε να την ηχογραφήσουμε. Τέλος, και από τις δύο ομάδες παρατηρήθηκε έντονη διάθεση για την υλοποίηση του πρότζεκτ.

4.7 Όγδοο και Ένατο μάθημα - Ηχογράφηση (2)

Βασικά στοιχεία

Το μάθημα έγινε στις 11/04/2024 με την απουσία ενός μαθητή. Η διάταξη της τάξης ήταν σε ομάδες. Χρησιμοποιήθηκαν: συσκευή ηχογράφησης «Zoom», ηχεία τάξης, φυλλάδια σεναρίων των μαθητών, φυλλάδιο «Ερωτηματολόγιο - Αναστοχασμός».

Πορεία των μαθημάτων

Στο πρώτο μέρος του μαθήματος οργανώθηκε η εργασία που έχουμε να κάνουμε με την κάθε ομάδα. Οι ηχογραφήσεις των τραγουδιών είχαν κατά ένα μεγάλο μέρος τελειώσει επομένως, ο χρόνος μας αφιερώθηκε κυρίως στους διαλόγους των σκηνών. Η ομάδα με το θέμα της ελευθερίας έκανε προσθήκη στο σενάριο ενώ η ομάδα με το θέμα της αγάπης συνέχισε με ό,τι είχε ήδη αποφασίσει στο προηγούμενο μάθημα. Ξεκινήσαμε τις ηχογραφήσεις με την ομάδα της αγάπης ενώ η άλλη έκανε τις προσθήκες τις και αξιολογούσαν το κείμενο τους. Η διαδικασία αυτή μας πήρε όλη τη διδακτική ώρα.

Σε συνέχεια της προηγούμενης διδακτικής ώρας, διορθώσαμε διάφορα σημεία των σκηνών από την ομάδα της αγάπης. Έπειτα ξεκινήσαμε τις ηχογραφήσεις των σκηνών της ομάδας ελευθερίας. Η διαδικασία πήρε όλη την διδακτική ώρα με αποτέλεσμα να έχουμε αρκετό υλικό με ίδιο περιεχόμενο για την επεξεργασία του επεισοδίου. Ωστόσο, δεν καταφέραμε να έχουμε όλες τις σκηνές ηχογραφημένες από την ομάδα λόγω χρόνου. Στο τελευταίο δεκάλεπτο του μαθήματος τους δόθηκε το «Ερωτηματολόγιο - Αναστοχασμός» για να το συμπληρώσουν.

Αναστοχασμός μαθήματος

Το σημερινό δίωρο μαθήματος ήταν αρκετά προσοδοφόρο στην τελική δημιουργία του podcast. Ηχογραφήθηκε ολόκληρο το επεισόδιο της ομάδας (Α) και ένα μεγάλο μέρος από την ομάδα (Β). Ο περιορισμένος χρόνος ήταν ένας παράγοντας που αποθάρρυνε κάποιους μαθητές. Επιπλέον, σχεδόν οι μισοί μαθητές του τμήματος παρουσίασαν βήχα με αποτέλεσμα να γίνονται ανά τακτά χρονικά διαστήματα διακοπές των ηχογραφήσεων κάτι που δεν διευκόλυνε συνολικά τη διαδικασία. Ωστόσο, οι μαθητές φάνηκαν να κατανοούν την κατάσταση, να είναι σε ετοιμότητα και να δημιουργούν χιούμορ με αυτή.

4.8 Ερωτηματολόγιο και ανάλυση των απόψεων των μαθητών

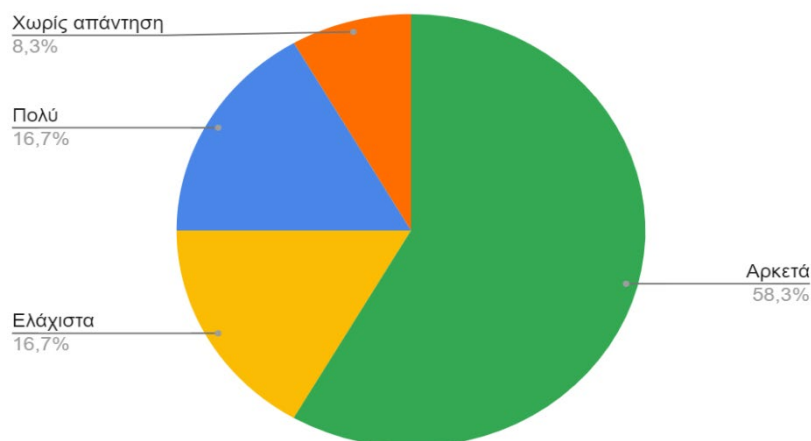
Μετά το πέρας της δημιουργίας του podcast συλλέχθηκαν οι απόψεις των μαθητών και μαθητριών σχετικά με αυτή την εφαρμογή στην οποία συμμετείχαν. Οι απόψεις των

μαθητών λειτούργησαν ενισχυτικά στη διαδικασία ως μέρος του συνολικού αναστοχασμού και απολογισμού του πρότζεκτ. Οι ερωτήσεις διαμορφώθηκαν σύμφωνα με τους στόχους του πρότζεκτ αλλά και από παρατηρήσεις κατά τη διάρκεια των μαθημάτων μας. Από τις απαντήσεις τους στο ερωτηματολόγιο που τους διαμοιράστηκε φάνηκε ότι η επίδραση αυτού του πρότζεκτ μπορεί να διερευνηθεί μέσα από τέσσερις άξονες αναστοχασμού: ως προς τη συνεργασία με το σχολείο, τη δημιουργικότητα και την κριτική σκέψη, τη συνεργασία και την επικοινωνία ανάμεσα στους μαθητές και τις μαθήτριες, καθώς και στις μουσικές προτιμήσεις τους ως μέσο παρατήρησης του εαυτού.

Συνεργασία με το σχολείο

Το σχολείο ανταποκρίθηκε με ενθουσιασμό στη διεκπεραίωση της πρακτικής στους μαθητές της Α' Λυκείου. Η θετική ανταπόκριση της διευθύντριας, αλλά και των υπόλοιπων καθηγητών για το εκπαιδευτικό εγχείρημα, βοήθησε στην εύρεση ωρών για την πραγματοποίηση του πρότζεκτ. Ωστόσο, το σχολείο κατά τη περίοδο διεξαγωγής των μαθημάτων συμμετείχε σε εκδηλώσεις και συναυλίες που έπαιρναν μέρος οι μαθητές της τάξης, με αποτέλεσμα να αναπροσαρμόζεται το πρόγραμμα του σχολείου και των μαθημάτων μας. Αυτό, κατέστησε δύσκολη την εύρεση ωρών δημιουργώντας χάσμα χρόνου μεταξύ κάποιων συναντήσεων που αφορούσαν το πρότζεκτ. Ο χρόνος αποτελούσε σημαντικό παράγοντα που έπρεπε να διευθετηθεί. Οι μαθητές έδειξαν την αποθάρρυνση τους ως προς τον χρόνο που είχαμε για αυτό το πρότζεκτ. Εν τέλει, η θετική στάση και ανταπόκριση του σχολείου, παρά τους περιορισμούς που προέκυψαν, βοήθησε σημαντικά στην ομαλή διεξαγωγή της διαδικασίας.

Με τον έντονο προγραμματισμό των συναυλιών του σχολείου, προέκυψε ο εξής προβληματισμός: Άραγε, έχουν δοθεί ευκαιρίες για δραστηριότητες βασισμένες στις μουσικές προτιμήσεις των μαθητών; Από τις απαντήσεις τους στο ερωτηματολόγιο, φαίνεται ότι το μεγαλύτερο μέρος της μαθητικής ομάδας κρίνει θετικά τον τρόπο με τον οποίο οι δραστηριότητες στο σχολείο έχουν ως βάση τις δικές τους μουσικές προτιμήσεις. Κάποιοι μαθητές εξέφρασαν ότι το δυναμικό του σχολείου δεν μπορεί να υποστηρίξει τέτοιου τύπου δραστηριότητες, ενώ άλλοι, εκφράστηκαν θετικά σε αυτό αναφέροντας ότι το θετικό κλίμα του σχολείου βοηθάει στο «μοίρασμα» των ιδεών τους καθώς και των μουσικών τους προτιμήσεων. (βλ. Γράφημα 1).

Γράφημα 1. Αποτύπωση των ευκαιριών για δραστηριότητες βασισμένες στις μουσικές προτιμήσεις στο πλαίσιο του σχολείου.

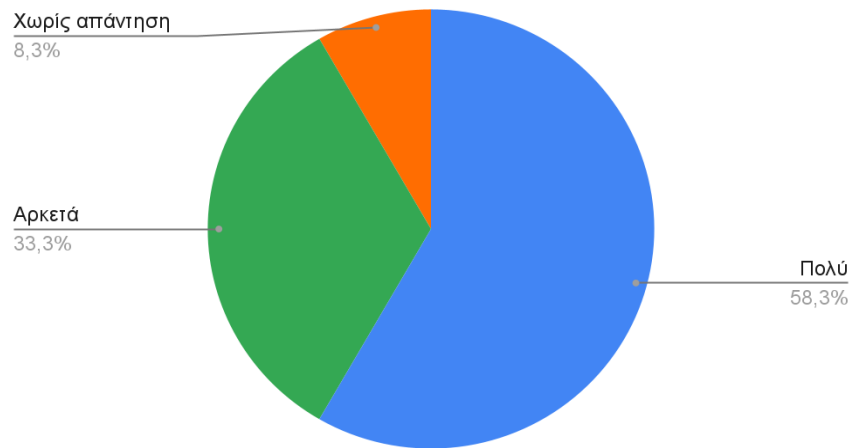
Δημιουργικότητα και κριτική σκέψη

Κατά το πέρας των μαθημάτων, οι μαθητές παρουσίασαν έντονο ενδιαφέρον για την ιδέα του podcast. Οι δραστηριότητες που πήραν μέρος στα μαθήματα είχαν στόχο να ενισχύσουν την εξερεύνηση των μαθητών μέσα από τις μουσικές τους προτιμήσεις έτσι ώστε να εκφράσουν συναισθήματα, ιδέες, βιώματα και σκέψεις που ένιωθαν άνετα να επικοινωνήσουν στην τάξη. Συζητώντας διαλογικά, πήραν αποφάσεις μέσα από την εξερεύνηση θεματικών (π.χ ελευθερία, καταπίεση, αγάπη, απώλεια, ελπίδα, αλλαγή) οι οποίες προέκυψαν από τις δημιουργικές δραστηριότητες και κατά προέκταση από τις μουσικές τους προτιμήσεις. Τα πιο δημιουργικά μέρη της διαδικασίας σύμφωνα με τις απαντήσεις τους στο ερωτηματολόγιο είναι: α) Η ηχογράφηση, β) Το σενάριο, γ) η ενορχήστρωση και η εκτέλεση της μουσικής και δ) η διαδικασία σκέψης για τη δημιουργία του podcast.

Συνεργασία και επικοινωνία των μαθητών

Όλα τα μαθήματα βασίστηκαν σε συνεργατικές πρακτικές για την ενίσχυση της ίδιας της συνεργασίας, της επικοινωνίας και της ανάπτυξη της αίσθησης του «ανήκειν» των μαθητών. Εξερευνώντας τα τραγούδια τους, αποφάσισαν από κοινού την κεντρική ιδέα και τη πλοκή της ιστορίας τους, τους οργανωτικούς ρόλους για την ομαλή διεκπεραίωση της συνεργασίας τους και τέλος, τα μουσικά αποσπάσματα που ήθελαν να ακουστούν. Σε σχετική ερώτηση από το ερωτηματολόγιο οι μαθητές απάντησαν ότι η ομαδική εργασία τους βοήθησε σημαντικά στην υλοποίηση του podcast (βλ. Γράφημα 2). Επιπλέον, αναφέρουν ότι η λειτουργία της ομάδας βοήθησε ενισχυτικά στην κατανομή της εργασίας ανάμεσα στα μέλη της ομάδας με αποτέλεσμα να αυξάνεται η ταχύτητα κίνησης τους σε ένα αρκετά στενό

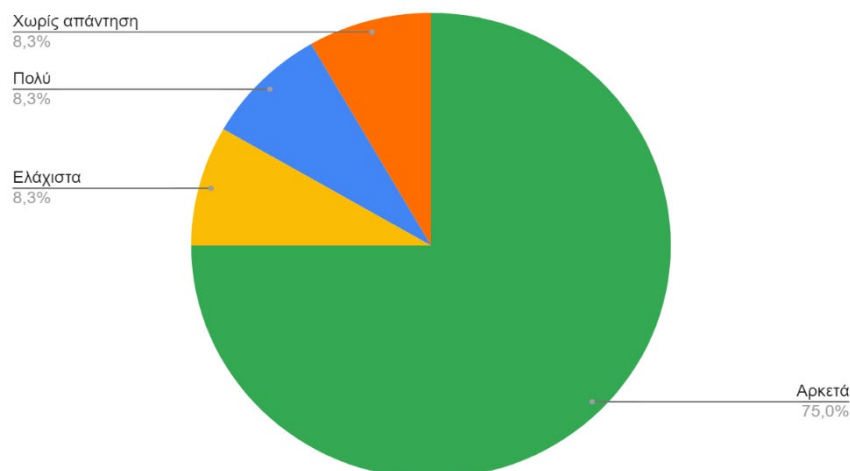
χρονικό περιθώριο. Σημειώνουν ότι η λειτουργία της ομαδοσυνεργατικής πρακτικής τους προσέφερε πεδίο για να ακουστούν οι ιδέες όλων των μαθητών καθώς και να ασχοληθούν με τα ενδιαφέροντα τους.

Γράφημα 2. Βοήθησε η ομαδική εργασία για την υλοποίηση του πρότζεκτ;

Οι μουσικές προτιμήσεις και η έκφραση του εαυτού

Το podcast είχε στόχο να δημιουργηθεί μέσα από τις μουσικές τους προτιμήσεις και αυτό γιατί στην εκπαιδευτική διαδικασία στόχος αποτελούσε η γνωριμία των μαθητών μέσω της μουσικής τους. Στη σχετική ερώτηση οι μαθητές αναφέρουν ότι γνώρισαν καλύτερα τις μουσικές προτιμήσεις των συμμαθητών τους, τις πεποιθήσεις τους, τον τρόπο σκέψης τους, τα βιώματα τους αναπτύσσοντας έτσι, τις διαπροσωπικές σχέσεις μεταξύ τους. (βλ. Γράφημα 1.)

Γράφημα 3. Το πρότζεκτ μας στηρίχθηκε πάνω στα δικά σας μουσικά ακούσματα. Πιστεύεις βοήθησε αυτό στην ουσιαστικότερη γνωριμία σου με τους συμμαθητές σου;

Οι μουσικές προτιμήσεις αποτέλεσαν το κύριο συστατικό για την δημιουργία του podcast. Οι μαθητές και οι μαθήτριες, μέσα από το μοίρασμα των μουσικών τους προτιμήσεων και άρα, την έκφραση των μουσικών τους ταυτοτήτων, επικοινωνήσαν με τους συμμαθητές τους και γνώρισαν περισσότερα γι'αυτούς. Μέσα από αυτό το μοίρασμα προέκυψαν ενδιαφέροντα ζητήματα για συζήτηση που σταδιακά έφερε κοντά τους μαθητές προσφέροντας τους κίνητρο για να εμπλακούν περισσότερο στη διαδικασία. Έτσι, λειτουργώντας πάνω στη μουσική ταυτότητα των μαθητών και τη δημιουργία ιστοριών μέσα από τις σκέψεις τους, τα συναισθήματα τους θα λέγαμε ότι το podcast απέκτησε προσωπικό χαρακτήρα.

Οι ερωτήσεις κρίσεως του ερωτηματολογίου αφορούσαν τις ερωτήσεις «Τι τους άρεσε περισσότερο/λιγότερο», τα «Θετικά - Αρνητικά» χαρακτηριστικά των μαθημάτων μας αλλά και τι θα άλλαζαν στη διαδικασία. Σύμφωνα με τις απόψεις των μαθητών, η ηχογράφηση, η επιλογή των τραγουδιών και η διαδικασία δημιουργίας του πρότζεκτ ήταν στοιχεία που άρεσαν στους μαθητές. Αντίθετα, παρατηρήθηκε ότι για κάποιους το θέμα, η διαδικασία της ηχογράφησης και η συνεργασία με τους συμμαθητές ήταν τα λιγότερα αρεστά ζητήματα της διαδικασίας. Στα θετικά χαρακτηριστικά των μαθημάτων μας συγκαταλέγονται το δέσιμο της τάξης, η ομαδική εργασία, η συνεργασία με την ομάδα και η δημιουργικότητα. Αντίθετα, ο χρόνος υλοποίησης του podcast αποτελεί, κατά τη πλειονότητα, το κυριότερο αρνητικό χαρακτηριστικό που δήλωσαν οι μαθητές. Τέλος, οι μαθητές δήλωσαν ότι η αναβλητικότητα των συμμαθητών τους καθώς και ο περιορισμένος χρόνος που υπήρχε για αυτή τη διαδικασία αποτελούν στοιχεία που θα άλλαζαν για την ομαλότερη λειτουργία αυτού του πρότζεκτ.

5. Συμπεράσματα - Αναστοχασμός

Το συγκεκριμένο πρότζεκτ φάνηκε να ενισχύει τη συνεργασία και την επικοινωνία των μαθητών τόσο μεταξύ τους όσο και με το σχολείο. Οι μαθητές μέσα από το πρότζεκτ φάνηκαν να επικοινωνήσαν με ισοτιμία, με αποδοχή, με ευθύνη και με κατανόηση τόσο του εαυτού τους όσο και των γύρω τους. Αξίες, που χρειάζεται να προσφέρονται σε ένα σύγχρονο δημοκρατικό σχολείο. Μέσα από την εκπαιδευτική αυτή διαδικασία, η συνεργασία και η επικοινωνία για την επίτευξη ενός κοινού στόχου έφερε τους μαθητές ακόμη πιο κοντά. Βέβαια δεν πρέπει να παραληφθεί ότι κατά τη διάρκεια των μαθημάτων μας προέκυψαν συναισθήματα παραγκωνισμού και άρνησης από κάποιους μαθητές, με αποτέλεσμα να συζητηθούν στην τάξη τα στοιχεία αυτά διέπουν την ομαλή συνεργασία μίας

ομάδας. Κατά το πέρας των μαθημάτων, παρατηρήθηκε μία διαφορετική συμπεριφορά ως προς τη διαδικασία από τους ίδιους τους μαθητές, με αποτέλεσμα να συμμετέχουν ενεργά στο πρότζεκτ. Παρά τους χρονικούς περιορισμούς της διαδικασίας το σχολείο λειτούργησε υπεύθυνα τόσο για την εξασφάλιση των απαιτήσεων του όσο και για την ομαλή διεξαγωγή αυτού πρότζεκτ. Ένα σχολείο, που σύμφωνα με τις απόψεις των μαθητών προσφέρει πλαίσιο για δραστηριότητες και πρότζεκτ βασισμένα στην μουσική και καλλιτεχνική έκφραση του εαυτού.

Μέσα από ένα συνεργατικό πλαίσιο, λοιπόν, οι μαθητές κινητοποιήθηκαν για να δημιουργήσουν. Η καλλιέργεια της δημιουργικής και της κριτικής σκέψης των μαθητών, ενθάρρυνε σημαντικά τη δημιουργία αυτού του πρότζεκτ. Μέσα από αυτά τα αλληλεπιδράζοντα αυτά πεδία σκέψης, οι μαθητές εξερεύνησαν τα τραγούδια τους και άντλησαν διάφορες θεματικές μέσα από αυτά, εκφράζοντας τις ιδέες τους και τα συναισθήματά τους. Συζήτησαν διαλογικά και ενέδωσαν ενεργητικά στην ακρόαση των απόψεων τους με αποτέλεσμα να εμπλακούν περισσότερο στην εκπαιδευτική διαδικασία. Οι θεματικές έννοιες αυτές εξερευνήθηκαν μέσα από δημιουργικές δραστηριότητες (μουσικό κολάζ, brainstorming με λέξεις στον ασπροπίνακα, συγγραφή σεναρίου και ηχογράφηση). Παρατηρήθηκε ότι η διαδικασία αυτή, ενίσχυσε τόσο τη φαντασία των μαθητών όσο και την έκφραση των συναισθημάτων τους και των σκέψεων τους. Έτσι, οι μαθητές κατάφεραν να δημιουργήσουν επεισόδια podcast με πρωτότυπες ιστορίες και μουσική (καθώς την εκτέλεσαν κατά κύριο λόγο οι ίδιοι οι μαθητές), με υλικό που έχει αξία αφού αφορά προσωπικές εμπειρίες, σκέψεις και συναισθήματα του συνόλου και τέλος, με τη δημιουργία ενός podcast που δεν αποτελείται από τυχαίες πράξεις.

Πολλοί από τους μαθητές σημείωσαν ότι η παροχή πλαισίου βασισμένο στις μουσικές τους προτιμήσεις, τους βοήθησε να «δεθούν» περισσότερο μεταξύ τους. Έτσι, αναγνωρίζοντας τις αναπτυξιακές αλλαγές που συμβαίνουν κατά την περίοδο της εφηβείας όπως περιγράφει ο E. Erikson, για τη κρίση της ταυτότητας, η παροχή ενός πλαισίου που αποδέχεται τα προσωπικά χαρακτηριστικά των μαθητών, είναι σημαντικά προς τη διαμόρφωση της ταυτότητας τους. Στην παρούσα συνθήκη, παρατηρήθηκε ότι μέρη της ταυτότητας των μαθητών πήραν μέρος στα μαθήματα μας και ενσωματώθηκαν στο δημιουργήμα τους, είτε μέσα από τους οργανωτικούς και μη, ρόλους που επέλεξαν για να φέρουν εις πέρας το πρότζεκτ, είτε μέσα από την έκφραση των συναισθημάτων τους, των βιωμάτων τους και των απόψεων τους πάνω στα επικείμενα δίπολα θεματικών, τα οποία τους απασχόλησε, για τη δημιουργία των επεισοδίων podcast (ελευθερία-καταπίεση και αγάπη- απώλεια).

Ως εκπαιδευτικός της εφαρμογής και αναλογιζόμενος όλων όσων συνέβησαν στα μαθήματα για τη δημιουργία του podcast, η προσαρμογή του διδακτικού πλάνου με οξυδέρκεια ως προς τον χρόνο και ενδεχομένως η ταχύτερη εναλλαγή των δραστηριοτήτων για την αποτροπή συναισθημάτων άγχους, τόσο των μαθητών όσο και εμένα θα βοηθούσε συνολικά στη διαδικασία. Ωστόσο, η εφαρμογή αυτή προσέφερε καρπούς στη μέχρι τώρα εμπειρία μου, ενισχύοντας την θέση μου για την παροχή ενός πλαισίου δημιουργίας, με δραστηριότητες στηριγμένες στη μουσική ταυτότητα των μαθητών, στα σχολεία.

Το podcast μπορείτε να το ακούσετε στο παρακάτω url: https://drive.google.com/drive/folders/1kDUeJPdTdsPXID_Ihec3RxhLHu3kE3CA?usp=sharing.

Προτείνεται να το ακούσετε με ακουστικά.

Βιβλιογραφία

- Αλλαμάνης, Γ. (2022). *Στον καιρό της Λιλιπούπολης: Μια βιογραφία μιας ραδιοφωνική εκπομπής*. Τόπος.
- Basenko, G. & Baskakova, V. (2021). Podcast in the teaching media space. In «*State and Prospects for the Development of Agribusiness - INTERAGROMASH 2021*» XIV International Scientific and Practical Conference E3S Web of Conferences, 273 (12122)
- Bertrand, Y., & Valoi, P. (2000). John Dewey (Δ. Καρακατσάνη Μτφ.). Στο J. Houssaye (επιμ.), *Δεκαπέντε παιδαγωγοί: Σταθμοί στην ιστορία της παιδαγωγικής σκέψης* (σσ. 157-170). Μεταίχμιο.
- Bolden, B. (2013). Learner-Created Podcasts: Students' Stories with Music. *Music Educators Journal*, 100(1), 75-80. <https://doi.org/10.1177/0027432113493757>
- Bolden, B. & Nahachewsky, J. (2015). Podcast creation as transformative music engagement. *Music Education Research*, 17(1), 17-33. <https://doi.org/10.1080/14613808.2014.969219>
- Γιώτη, Λ. (2022). Κριτική Παιδαγωγική. Στο Θ. Καραλής & Π. Λιντζέρης (επιμ.), *Λεξικό Εκπαίδευσης Ενηλίκων* (σσ. 179-187). Επιστημονική Ένωση Εκπαίδευσης Ενηλίκων.
- Γρόσδος, Σ. (2018). *Κινηματογράφος & Δημιουργική γραφή: μαθήματα κινηματογραφικού γραμματισμού*. Πολιτιστική Εταιρεία Κρήτης - Πυξίδα της Πόλης.
- Dys, S.P., Schellenberg, G., & McLean, K. C. (2017). Musical Identities, music preferences, and individual differences. In R. MacDonald, D. J. Hargreaves and D. Miell (Eds.), *Handbook of Musical Identities* (pp. 247-266). Oxford University Press.
- Erikson, E. (1968). *Identity Youth and Crisis*. Norton.
- Greenberg, D. M., & Rentfrow, P. J. (2017). The social psychological underpinnings of musical identities: A study on how Personality Stereotypes are formed from Musical Cues. In R. MacDonald, D. J. Hargreaves and D. Miell (Eds.), *Handbook of Musical Identities* (pp. 304-321). Oxford University Press.
- Guilford, J.P. (1950). Creativity. *American Psychologist*, 5(9), 444-454. <http://dx.doi.org/10.1037/h0063487>
- Hallam, S., & Himonides, E. (2022). *The Power of Music: An Exploration of the Evidence*. Open Book Publishers. <https://doi.org/10.11647/OBP.0292>
- Hancock, D. & McMurtry, L. (2018). 'I Know What a Podcast Is': Post-Serial Fiction and Podcast Media Identity. In D. Llinares, N. Fox, & R. Berry (Eds.), *Podcasting: New Aural Cultures and Digital Media* (pp. 81-105). Palgrave Macmillan.
- Hargreaves, D. J., MacDonald, R., & Miell, D. (2017). *Handbook of Musical Identities*. Oxford University Press.
- Hargreaves, D. J., MacDonald, R., & Miell, D. (2017). The changing identity of musical identities. In R. MacDonald, D. J. Hargreaves & D. Miell (Eds.), *Handbook of Musical Identities* (pp. 3-23). Oxford University Press.

- Haye, J. R. (1989). Cognitive processes in creativity. In J. A. Glover, R. R. Rending, & C. R. Reynolds (Eds.), *Handbook of creativity* (pp. 135-145). Plenum Press.
- Houssaye, J. (2000). *Δεκαπέντε παιδαγωγοί: Σταθμοί στην ιστορία της παιδαγωγικής σκέψης* (Δ. Καρακατσάνη Μτφ.). Μεταίχμιο.
- Johnson, D. W., & Johnson, R. T. (2009). An Educational Psychology Success Story: Social Interdependence Theory and Cooperative Learning. *Educational Researcher*, 38(5), 365-379.
- Johnson, D. W., & Johnson, R. T. (2023). *An Overview of Cooperative Learning*. Cooperative Learning Institute.
- Καμπεζά, Μ. (2008). Η παιδαγωγική σκέψη του Dewey και της Montessori και η σύγχρονη εκπαιδευτική πρακτική. *Εξερευνώντας τον κόσμο του παιδιού*, 8, 39-52. <http://dx.doi.org/10.12681/icw.18195>
- Κοκκίδου, Μ. (2015). *Διδακτική της μουσικής: Νέες προκλήσεις, νέοι ορίζοντες*. Fagotto.
- Κοντοβούρκη, Σ., & Κουτσελίνη, Μ. (2004). Η συνεργατική μάθηση στο πλαίσιο της επικοινωνιακής προσέγγισης. *Παιδαγωγική Επιθεώρηση*, 38, 91-109. <https://doi.org/10.26266/jpevol38pp91-109>
- Κουτσουπίδου, Θ. (2013). Μουσική δημιουργικότητα και μάθηση. Στο Ξ. Παπαπαναγιώτου (επιμ.), *Ζητήματα Μουσικής Παιδαγωγικής* (2^η εκδ., σσ. 231-255). Ε.Ε.Μ.Ε.
- Κωτόπουλος, Η. Τ., Βακάλη, Α., Γεωργιάδης, Γ., Καλαϊτζή, Α., Καλουνκάτση, Α., & Σταμπουλίδου, Α. (2022). *Θεωρία και Πράξη της Δημιουργικής γραφής στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση*. Πατάκη.
- Lemerond, S. (2023α). Historical Context-Present: The State of the Podcast. In S. Lemerond & L. C. Rourks (Eds.), *Digital Voices: Podcasting in the Creative Writing Classroom* (pp. 13-28). Bloomsbury.
- Lemerond, S. (2023β). Fiction: Multimodality and the Storytelling Podcast. In S. Lemerond & L. C. Rourks (Eds.), *Digital Voices: Podcasting in the Creative Writing Classroom* (pp. 55-70). Bloomsbury.
- Lemerond, S., & Rourks, L.C. (2023). *Digital Voices: Podcasting in the Creative Writing Classroom*. Bloomsbury.
- Levesque, J. R. R. (2018). Identity Formation. In R. J. R. Levesque (Eds.), *Encyclopedia of Adolescence* (2nd ed., pp. 1826 - 1827). Springer. <https://doi.org/10.1007/978-3-319-33228-4>
- Llinares, D., Fox, N., & Berry, R. (2018). Introduction: Podcasting and Podcasts-Parameters of a New Aural Culture. In D. Llinares, N. Fox, & R. Berry (Eds.), *Podcasting: New Aural Cultures and Digital Media* (pp. 1 -13). Palgrave Macmillan.
- Llinares, D., Fox, N., & Berry, R. (Eds.). (2018). *Podcasting: New Aural Cultures and Digital Media*. Palgrave Macmillan. <https://doi.org/10.1007/978-3-319-90056-8>
- Ματσαγγούρας, Η., & Χέλμης, Σ. (2008). Κριτική της Κριτικής Παιδαγωγικής: Τάσεις, Συγκλίσεις, Αποκλίσεις και Πρόσωπα. Στο Α. Τριλιανός & Ι. Καραμηνάς (Επιμ.), *Πρακτικά Ημερίδας, Θεόφραστος Γέρον: (1916-1996) Αγώνες και Όραμα για μία Δημοκρατική Εκπαίδευση* (σσ. 170-214). Αθήνα.

- Miranda, D. (2013). The role of music in adolescent development: much more than the same old song. *International Journal of Adolescence and Youth*, 18(1), 5-22. <https://doi.org/10.1080/02673843.2011.650182>
- North, A. C., & Hargreaves, D. J. (2008). *The Social and Applied Psychology of Music*. Oxford University Press.
- Παπαπαναγιώτου, Ξ. (2013). Κοινωνική επιρροή και μουσική: Μερικές επισημάνσεις για την εκπαίδευση. Στο Ξ. Παπαπαναγιώτου (επιμ.), *Ζητήματα Μουσικής Παιδαγωγικής* (2^η εκδ., σσ. 37-63). Ε.Ε.Μ.Ε.
- Πατλακίδης, Κ. (2010). *Ο Ρόλος του Δασκάλου/Εκπαιδευτή στη Φρεϊριανή Παράδοση*. Γόρδιος.
- Περακάκη, Ε. (2007). Η δραστηριοποίηση της τάξης της μουσικής σε μικρές ομάδες. Στο Μ. Αργυρίου (επιμ.), *Πρακτικά 2ου Πανελλήνιου Συνεδρίου Με Διεθνή Συμμετοχή της Ένωσης Εκπαιδευτικών Μουσικής Αγωγής Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης* (σσ.173-179). ΕΕΜΑΠΕ.
- Rageliene, T. (2016). Links of Adolescents Identity Development and Relationship with Peers: A Systematic Literature Review. *Journal of the Canadian Academy of Child and Adolescent Psychiatry*, 25(2), 97-105. <https://www.researchgate.net/publication/303877030>
- Reissenweber, B. (2023). Learning from invention and collaboration in the fiction writing classroom. *New Writing*, 20(4), 439 - 447, <https://doi.org/10.1080/14790726.2023.2187845>
- Ροντογιάννη, Μ. (2011). Μουσική Τεχνολογία και Μουσική Εκπαίδευση: Ιστορική εξέλιξη και Σύγχρονοι Προβληματισμοί. *Μουσικοπαιδαγωγικά*, 9, 79-95. <https://www.eeme.gr/publications/musical-pedagogics/119-mp-t9.html>
- Rourks, L. C. (2018). The Many Voices Classroom. In S. Lemerond & L. C. Rourks (Eds.), *Digital Voices: Podcasting in the Creative Writing Classroom* (pp. 29-41). Bloomsbury.
- Ruud, E. (2017). Music, identity and health. In R. MacDonald, D. J. Hargreaves and D. Miell (Eds.), *Handbook of Musical Identities* (pp. 589-601). Oxford University Press.
- Soltani, F. (2018). Inner Ears and Distant Worlds: Podcast Dramaturgy and the Theatre of the Mind. In D. Llinares, N. Fox, & R. Berry (Eds.), *Podcasting: New Aural Cultures and Digital Media* (pp. 189 -208). Palgrave Macmillan.
- Tan, O. S. (2015). Flourishing creativity: education in an age of wonder. *Asian Pacific Education Review*, 16, 161-166. <https://doi.org/10.1007/s12564-015-9377-6>
- Torrance, P. (1976). *Guiding Creative Talent*. Robert E. Krieger Publishing Company.
- Ferrer-Wreder, L. & Kroger, J. (2020). *Identity in Adolescence: The Balance Between Self and Other* (4th ed.). Routledge.
- Φεσσάκης, Γ., & Λάμπας, Δ. (2014). Ενίσχυση της Δημιουργικότητας σε Δραστηριότητες Συνεργατικής Μάθησης Υποστηριζόμενες από τις ΤΠΕ. Στο Π. Αναστασιάδης, Ν. Ζαράνης, Β. Οικονομίδης και Μ. Καλογιαννάκης (επιμ.), *«Τεχνολογίες Επικοινωνίας και Πληροφοριών στην Εκπαίδευση» Πρακτικά Εργασιών 9ου Πανελλήνιου Συνεδρίου με Διεθνή Συμμετοχή* (σσ. 560-567).

- Freire, P. (2009). *Teachers as Cultural Workers Letters to Those Who Dare Teach* [Δέκα επιστολές προς εκείνους που τολμούν να διδάζουν] (2^η εκδ., Μ. Νταμπαρακής μτφ.). Επίκεντρο.
- Wechler, S. M., Saiz, C., Rivas, S. F., Vendramini, C. M. M., Almeida L.S., Mundim, M. C., & Franco, A. (2018). Creative and critical thinking: Independent or overlapping components?. *Thinking Skills and Creativity*, 27, 114-122.
<https://doi.org/10.1016/j.tsc.2017.12.003>
- Young, G. (2019). *Causality and Development: Neo-Eriksonian Perspectives*. Springer.

Παραρτήματα

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

Έγγραφο συναίνεσης

ΙΟΝΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

ΤΜΗΜΑ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΜΟΥΣΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΚΑΙ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

Έντυπο συναίνεσης για συμμετοχή σε πρακτική άσκηση

Εκπαιδευτική δράση σε σχολική μονάδα και συμμετοχή σε καλλιτεχνικό πρότζεκτ

Επιβλέπουσα Καθηγήτρια: Μίτση Ακογιούνου

Εκπαιδευτικός μουσικής της πρακτικής άσκησης: Κωνσταντίνος Καρβέλης

1. Σκοπός της πρακτικής άσκησης

Σκοπός της εκπαιδευτικής δράσης στο Μουσικό Σχολείο είναι η εφαρμογή δημιουργικών - κριτικών πρακτικών, μέσα από 7 - 8 συναντήσεις, βασισμένων στις μουσικές προτιμήσεις των εφήβων μαθητών, με στόχο τη δημιουργία και ηχογράφηση ενός καλλιτεχνικού project (podcast). Το τελικό καλλιτεχνικό προϊόν, θα αποτελεί μία τριλογία ή διλογία δεκάλεπτων έως δεκαπεντάλεπτων επεισοδίων podcast στα οποία θα αναδειχθούν υποθετικά σενάρια που θα προκύψουν από τις συζητήσεις στα μαθήματα σύμφωνα με τις ανάγκες των μαθητών, τις σκέψεις τους και τους προβληματισμούς τους αντλώντας υλικό από τις μουσικές τους προτιμήσεις.

2. Διαδικασία

Οι συμμετέχοντες και συμμετέχουσες μαθητές και μαθήτριες θα πάρουν μέρος στα μαθήματα μας τα οποία που θα σχεδιαστούν, θα υλοποιηθούν και θα αξιολογηθούν σε συνεργασία με τον/την μόνιμο/η εκπαιδευτικό μουσικής της τάξης. Σε αυτή τη μαθησιακή διαδικασία θα υπάρχει συνεχής εποπτεία από τον/την εκπαιδευτικό μουσικής της τάξης, καθώς και από την επιβλέπουσα καθηγήτρια της διπλωματικής εργασίας μου. Τα μαθήματα δεν θα ακολουθήσουν το αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών της τάξης, αλλά θα κινηθούν σύμφωνα με τους στόχους που ορίζει. Μετά το πέρας της εκπαιδευτικής διαδικασίας και κατόπιν συζήτησης με τους μαθητές και τους εκπαιδευτικούς του σχολείου, μπορούμε να το αναρτήσουμε στην διαδικτυακή σελίδα του σχολείου.

3. Κίνδυνοι και ενοχλήσεις

Δεν υπάρχει κανένας κίνδυνος που να συνοδεύει τη συμμετοχή σας στην εκπαιδευτική δράση. Οι συμμετέχοντες θα έρθουν σε επαφή αποκλειστικά με τον εκπαιδευτικό της μουσικής πρακτικής και τον εκπαιδευτικό μουσικής του σχολείου στο χώρο του σχολείου,

σε προγραμματισμένες ώρες και μέρες, με τη προϋπόθεση ότι ο εκπαιδευτικός της εκπαιδευτικής πρακτικής δεν ενοχλεί τον συνολικό προγραμματισμό του σχολείου. Η ηχογράφηση των μαθητών θα συμβεί μέσα στα πλαίσια του σχολείου και θα είναι ανώνυμη. Η συμμετοχή των μαθητών στις ηχογραφήσεις θα είναι εθελοντική.

4. Προσδοκώμενες ωφέλειες

Με την συμμετοχή του παιδιού σας θα βοηθήσετε στην περαιτέρω εξέλιξη της μουσικής διδασκαλίας-μάθησης, ώστε να παρατηρηθούν μέσα από την εκπαιδευτική πρακτική στοιχεία σύνδεσης της μουσικής ταυτότητας και της κουλτούρα τους με ζητήματα που αφορούν τη συγκεκριμένη ηλικιακή ομάδα δίνοντας παράλληλα κίνητρο για τη συλλογική δημιουργία ενός τελικού καλλιτεχνικού προϊόντος.

5. Δημοσίευση δεδομένων – αποτελεσμάτων

Με την συμμετοχή του παιδιού σας στην πρακτική άσκηση συνεπάγεται ότι συμφωνείτε με την μελλοντική δημοσίευση των αποτελεσμάτων της, με την προϋπόθεση ότι οι πληροφορίες θα είναι ανώνυμες, θα αφορούν όλη τη μαθητική ομάδα της τάξης και δε θα αποκαλυφθούν τα ονόματα των συμμετεχόντων.

6. Πληροφορίες

Μη διστάσετε να κάνετε ερωτήσεις γύρω από το σκοπό ή την διαδικασία της πρακτικής άσκησης. Αν έχετε οποιαδήποτε αμφιβολία ή ερώτηση ζητήστε διευκρινίσεις χρησιμοποιώντας τα σχετικά στοιχεία επικοινωνίας που αναγράφονται παραπάνω.

7. Ελευθερία συναίνεσης

Η συμμετοχή του παιδιού σας στην εκπαιδευτική εφαρμογή είναι εθελοντική.

8. Συναίνεση για ηχογράφηση

Ζητείται η συναίνεσή σας για την ηχογράφηση των μαθητών καθ' όλη τη διάρκεια της εκπαιδευτικής πρακτικής.

9. Δήλωση συναίνεσης

Διάβασα το έντυπο αυτό και κατανοώ τις διαδικασίες που θα ακολουθηθούν. Με την υπογραφή μου, συναινώ για τη συμμετοχή του παιδιού μου στη διπλωματική εργασία.

Ημερομηνία: __/__/__

Ονοματεπώνυμο και υπογραφή
γονέα/κηδεμόνα

Ονοματεπώνυμο και υπογραφή
εκπαιδευτικού της πρακτικής άσκησης

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β

ΦΤΙΑΞΕ ΚΑΡΔΙΑ ΜΟΥ ΤΟ ΔΙΚΟ ΣΟΥ ΠΑΡΑΜΥΘΙ

Φτιάχνουν απόψε με κουρέλια και σανίδια
έναν συνοικισμό αυτόνομο
Αυτοί που ψάχνουν για διαμάντια
στα σκουπίδια και στον υπόνομο
Κι εσύ που ψάχνεις το κουκί και το ρεβίθι
στο τέλμα αυτό που βυθιζόμαστε
Φτιάξε μαζί τους το δικό σου
παραμύθι γιατί χανόμαστε

Μες το δικό σου παραμύθι ξαναβρές το,
το ξεχασμένο μονοπάτι σου
Και ξαναχάσ' το, ξαναβρές το,
ξαναπές το το τραγουδάκι σου

Ξελευθερώνω την ωραία πεταλούδα,
από τη σφραγισμένη γυάλα της
Να σου δανείσει τα φτερά της
τα βελούδα και τα μεγάλα της
Κι αντί να ψάχνεις τριαντάφυλλα στα στήθη,
αυτών που χάμω τα πετάξανε
Φτιάξε καρδιά μου, το δικό σου
παραμύθι, αλλιώς τη βάψαμε

Μες το δικό σου παραμύθι ξαναβρές το,
το ξεχασμένο μονοπάτι σου
Και ξαναχάσ' το, ξαναβρές το,
ξαναπές το το τραγουδάκι σου

Φτιάχνω απόψε με κουρέλια και σανίδια
έναν συνοικισμό αυτόνομο

Αυτούς που ψάχνουν για διαμάντια στα σκουπίδια
και στον υπόνομο

Γιατί να ψάχνω το κουκί και το ρεβύθι
στο τέλμα αυτό που βυθιζόμαστε
Φτιάχνω μαζί σας το δικό σας παραμύθι
γιατί χανόμαστε

Μες το δικό μας παραμύθι ξαναβρές το,
το ξεχασμένο μονοπάτι σου ,
και ξαναχάσ' το, ξαναβρές το
ξαναπές το το τραγουδάκι σου

Κατά την προβολή του βίντεο:

8. Οι παραπάνω στίχοι ακολουθούν τη πορεία του βίντεο που βλέπουμε στην τάξη.
Σημειώστε πάνω στους στίχους σημεία που σας έκαναν εντύπωση είτε αυτό αφορά τη μουσική, τους στίχους είτε το ίδιο το βίντεο.
9. Γράψτε μία λέξη που σας ήρθε στο μυαλό μετά την ακρόαση του κομματιού.

Ερωτήσεις που κάναμε στην τάξη:

(Σύμφωνα με αυτά που σημειώσατε κατά τη παρακολούθηση του μουσικού βίντεο πάμε να απαντήσουμε στα παρακάτω ερωτήματα)

10. Τι συναισθήματα σας δημιούργησε το τραγούδι ;
11. Ποιο πιστεύετε είναι το νόημα του κομματιού; Τι μήνυμα θέλει να μας μεταδώσει ο δημιουργός του;
12. Με ποιο τρόπο πιστεύετε ανέδειξε τον προβληματισμό του;
 - Στη μουσική
 - Στους στίχους
 - Στο βίντεο
13. Πιστεύετε η μουσική, οι στίχοι και το βίντεο συνδυάζονται; Αν ναι, πως;
Πείτε ένα παράδειγμα

Και κάτι για εμάς...

14. Τι σκέψεις σας δημιουργεί αυτό το κομμάτι ;

15. Έχετε βιώσει κάτι αντίστοιχο; Έχετε σκεφτεί ποτέ αυτόν τον προβληματισμό; Ποια ήταν η αφορμή; Πώς αισθανθήκατε;

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ

Πές τη γνώμη σου

Τραγούδι

Συναίσθημα

Θεματική

Κάτι που σας Προβληματισμός

αρεσε

που σας προκύπτει

Παρατηρήσεις

- Οι παρουσιάσεις θα κρατούν 2 λεπτά και θα αφιερώνουμε 1 λεπτό για να συζητήσουμε.
- Δεν έχουμε επικριτική στάση. Όλων οι επιλογές και προτιμήσεις είναι σεβαστές. Η κάθε γνώμη και σκέψη πάνω σε αυτά που συζητάμε είναι σημαντική.
- Το φυλλάδιο είναι ένα βοήθημα για να οργανώσετε την σκέψη σας από τις παρουσιάσεις.
- Οι προβληματισμοί, οι θεματικές, τα συναισθήματα και όλα αυτά που γράφουμε θα χρησιμοποιηθούν ως εργαλείο για τη συγγραφή της πλοκής της ιστορίας σας.

Για το επόμενο μάθημα:

Στο διάστημα αυτό μέχρι το επόμενο μας μάθημα σκεφτείτε όλη η τάξη συλλογικά, κάποιους προβληματισμούς και θεματικές που θέλετε να βασιστούμε για τη πλοκή των ιστοριών σας.

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

Το τελικό αποτέλεσμα

Το podcast της τάξης θα αποτελείται από δύο επεισόδια. Το κάθε επεισόδιο θα απασχολείται με μία θεματική, έναν προβληματισμό (π.χ Σχολική Βία: Ο θύτης και το θύμα). Τον προβληματισμό τον επιλέγετε εσείς. Οι ήρωες του επεισοδίου θα πρέπει να λειτουργήσουν βασισμένοι σε αυτό το πρόβλημα και να βρουν μία πιθανή λύση (σύμφωνα με τη δική σας γνώμη και σκέψη).

Πού βρισκόμαστε;

Πλέον ο καθένας σας έχει το τραγούδι του για το podcast. Το κομμάτι σας είναι η αφετηρία της διαδρομής μας. Μέσα από αυτό θα αντλήσουμε στοιχεία για την ιστορία αλλά και για τον χαρακτήρα σας. Επίσης, όλα τα κομμάτια που συλλέχθηκαν θα ενταχθούν στα επεισόδια. Εσείς και τα τραγούδια σας συμπορεύεστε. Αν προκύψει κάποιο άλλο τραγούδι ή έργο μπορείτε να το προτείνετε. Στο επόμενο μάθημα θα χωριστούμε τυχαία σε ομάδες και η κάθε ομάδα θα έχει το δικό της επεισόδιο. Θα μιλήσουμε για το σενάριο, τις θεματικές - προβληματισμούς και για τις γενικότερες ιδέες σας.

ΑΝΑΜΕΝΩ ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΕΣ ΣΑΣ ΙΔΕΕΣ !!!

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ

Τα τέσσερα p της ιστορίας

Για ένα καλό σενάριο θα χρειαστούμε να πάρουμε κάποιες αποφάσεις. Τα τέσσερα P είναι η αφετηρία μας σε αυτή τη διαδρομή.

1) The Protagonist (ο πρωταγωνιστής)	3) The Plot (η πλοκή)
2) The Premise (η κεντρική ιδέα)	4) The Problem (το πρόβλημα)

- The Protagonist (ο πρωταγωνιστής):

Ο πρωταγωνιστής είναι ο κύριος ήρωας του έργου. Σε κωμωδίες, όπως "Παρά πέντε", οι πρωταγωνιστές είναι ολόκληρη η παρέα. Σκοπός είναι οι ακροατές να τοποθετήσουν τον εαυτό τους στη θέση του ήρωα ή της ηρωίδας της ιστορίας, να οικειοποιηθούν με τα προβλήματα του, να χαρούν αλλά και να στεναχωρηθούν. Αυτό για να γίνει ο συγγραφέας πρέπει να αναδείξει τον εσωτερικό κόσμο αυτού του χαρακτήρα (τις ανάγκες του, τις επιθυμίες του, τα όνειρα του, τα προβλήματα του κ.ά.) για να μπορέσει έπειτα ο ακροατής να καταλάβει τις πράξεις του όταν ακούει την ιστορία σας. Στην περίπτωση τη δική μας η ιστορία είναι μικρού μήκους οπότε προτείνεται ένας πρωταγωνιστής, ένας ανταγωνιστής (ο οποίος μπορεί να είναι άνθρωπος, μπορεί να είναι μία συνθήκη όπως κοινωνία, φυσικό φαινόμενο κ.ά.) και οι δεύτεροι ρόλοι (φίλοι πρωταγωνιστή και κομπάρσοι της ιστορίας).

- The Plot (η πλοκή):

Η πλοκή δημιουργείται από τις προσπάθειες του πρωταγωνιστή να επιλύσει τα προβλήματά του και να ξεπεράσει τα εμπόδια. Περιλαμβάνει γεγονότα (σκηνές) με τις πράξεις και τις δράσεις του πρωταγωνιστή στην προσπάθεια του να ξεπεράσει το κεντρικό δραματικό πρόβλημα της ιστορίας. Η σειρά των γεγονότων (σκηνών) πρέπει να εμφανίζουν συνάφεια, χωρίς κενά ή πράξεις χωρίς νόημα. Άρα η πλοκή = εμπόδια που συναντά ο πρωταγωνιστής όταν προσπαθεί να λύσει το κύριο πρόβλημα του.

- The Problem (Το πρόβλημα):

Όλες οι ταινίες, σειρές ξεκινούν και συνεχίζουν την πλοκή τους βασισμένες σε ένα πρόβλημα που απασχολεί τον πρωταγωνιστή. Κάτι συνέβη ξαφνικά, μία μεγάλη ανατροπή στη ζωή του πρωταγωνιστή. Το πρόβλημα είναι ένας σημαντικός μηχανισμός για να δώσει ενδιαφέρον στην ιστορία σας !!! Όσο περισσότερο ταυτίζονται με το πρόβλημα του πρωταγωνιστή τόσο μεγαλύτερο θα είναι το ενδιαφέρον των ακροατών. Σημαντικό να πούμε εδώ ότι το πρόβλημα είναι ένα σε μία ιστορία (ή κύκλο κάποιας σειράς) και επιλύεται (τις περισσότερες φορές, όπως για παράδειγμα όταν βρίσκουν τον δολοφόνο σε αστυνομικές σειρές) για να ικανοποιήσει τον θεατή. Όπως συμβαίνει στα γνωστά happy endings των παραμυθιών " έζησαν αυτοί καλά και εμείς καλύτερα".

- The Premise (η κεντρική ιδέα):

Η κεντρική ιδέα, έννοια της ιστορίας, είναι αυτή που διέπει όλη την ιστορία. Μία ιστορία μπορεί να μιλάει για την αγάπη δύο ανθρώπων, άλλη να μιλάει για τη βία στο σχολείο, άλλη για την δύναμη της θέλησης κ.α. Με αυτόν τον τρόπο ο συγγραφέας, πλάθει την πλοκή, τον πρωταγωνιστή και την ανατροπή για να προβάλλει την άποψή του για μία ιδέα και έννοια.

Οι λέξεις-κλειδιά που έχουμε αντλήσει από τα τραγούδια σας είναι έννοιες και ιδέες που μπορούν να στερεώσουν την ιστορία της ομάδας σας. Ιδεολογικό περιεχόμενο μπορούμε να συναντήσουμε σε πολλές ταινίες και σειρές, όπως στην περίπτωση του "Παρά πέντε", η αγάπη για την αλήθεια, η αγάπη μέσα στην παρέα, η αγάπη για τον άνθρωπο. Όλες οι δράσεις τους είχαν κινητήριο δύναμη την αγάπη για ένα καλύτερο και δίκαιο μέλλον.

Άσκηση με παράδειγμα

Παράδειγμα:

πρωταγωνιστής= διάσημος

πρόβλημα= απώλεια

πλοκή= συνειδητοποίηση της συμπεριφοράς του και ξεπέρασμα

κεντρική ιδέα= μοναξιά

Στοιχεία πρωταγωνιστή και κεντρικό πρόβλημα.

" Γειά σας, είμαι ο **Παύλος** και θα σας μιλήσω για κάτι πολύ πρόσφατο και συνάμα στενάχωρο ... κάτι που θα θυμάμαι σε όλη μου τη ζωή. Καθόρισε για ένα χρονικό διάστημα σημαντικές πτυχές της ζωής μου... το μοιράζομαι για να .. για να μπορέσω με τον τρόπο μου, να βοηθήσω μέσα από την ιστορία μου ανθρώπους που ζουν

αυτές τις μέρες γιορτών μόνοι τους [κεντρική ιδέα]. Όπως ξέρετε μπορεί να είμαι πετυχημένος, έχω χρήματα, φήμη [στοιχεία πρωταγωνιστή] και άλλα πολλά καλά, αλλά όσο περισσότερο κόσμο είδα σε αυτόν τον χρόνο τόσο λιγότερο ένιωσα κοντά με κάποιον τα φετινά Χριστούγεννα. Για μένα τα Χριστούγεννα λόγω απόστασης δυστυχώς δεν είναι με την οικογένεια, ήταν με τον φίλο μου για πάρα πολλά χρόνια. Πριν από 2 εβδομάδες, ο μοναδικός μου φίλος που με ακολουθούσε σε όλη μου τη μουσική καριέρα [στοιχεία πρωταγωνιστή] και ήταν δίπλα μου αποδείχτηκε ότι μου κρύβει πράγματα που δεν θα το φανταζόμουν. Η Ιωάννα η γυναίκα μου ήταν...είναι (:) ακόμη δεν ξέρω, μαζί με τον Σταύρο και εγώ κοιμόμουν όρθιος. Πέρα από αυτό μου πήραν ότι λεφτά είχα, έφυγαν από την Ελλάδα χωρίς σημεία ζωή και εγώ εδώ στο αμάξι να γράφω αυτή τη δήλωση για εσάς στο κινητό και δίπλα τη φωτογραφία των μικρότερων αδελφών μου, μόνο αυτά μου έμειναν πλέον.[πρόβλημα ιστορίας].... " -Πώς θα μπορούσε να συνεχίσει η ιστορία ;

Συνειδητοποίηση της συμπεριφοράς του:

" Από τη στεναχώρια μου και τον ταυτόχρονο θυμό μου ... το να μαθαίνω ότι μου έλεγε ψέματα και ότι πλέον είμαι μόνος μου με έφερε στη θέση να κάνω πράγματα που τώρα μετανιώνω ... Ήμουν με το αμάξι, έτρεχα, έτρεχα και χωρίς να το καταλάβω τράκαρα μετωπικά [κορύφωση ιστορίας] με ένα άλλο αμάξι. Είχα χάσει τις αισθήσεις μου.. το επόμενο που θυμάμαι είναι το νοσοκομείο. Δίπλα μου ήταν ένας 50ρης, με τις συζητήσεις των νοσοκόμων κατάλαβα ότι αυτός ήταν που είχα χτυπήσει...Μείναμε στο νοσοκομείο για δύο- με τρεις εβδομάδες, και τα Χριστούγεννα μας τα περάσαμε μαζί. Μιλούσαμε για ώρες"

Τι είπαν; Πάμε για διάλογο.

"...του είπα την ιστορία μου με την Ιωάννα και τον Σταύρο, του ζητούσα συγγνώμη κάθε λίγο και λιγάκι... ήταν και αυτός μοναχικός..., έχασε την γυναίκα του πριν από ένα δίχρονο. Έδειχνε να με καταλαβαίνει από την πρώτη στιγμή που μιλήσαμε για τις οποίες συζητήσεις που κάναμε μπορώ να μιλάω για μέρες...για πρώτη φορά αν και όχι και στις καλύτερες συνθήκες.. .. ένιωσα ότι υπάρχουν άνθρωποι τελικά εκεί έξω που μπορούν να σε βγάλουν από αυτή τη μοναξιά, ότι δεν είναι όλος ο κόσμος η Ιωάννα και ο Σταύρος που τόσο πολύ είχα κολλήσει [ξεπέρασμα] ... "

Και μετά; Πως εξελίχθηκε αυτή η σχέση; Ποιο μπορεί να είναι το φινάλε;

ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΣΑΣ

Μία ιστορία έχει Αρχή - Μέση - Τέλος. Στην αρχή γίνονται με έμμεσο ή άμεσο τρόπο οι παρουσιάσεις των χαρακτήρων, το πρόβλημα που θα αντιμετωπίσει ο πρωταγωνιστής. Στη μέση, κλιμακώνεται η ιστορία με εμπόδια και διλήμματα που έχει να λύσει ο πρωταγωνιστής. Κάποια στιγμή το πρόβλημα γίνεται αρκετά έντονο και φτάνει σε κορύφωση. Τα εμπόδια που συναντά ο πρωταγωνιστής μπορούν να οξύνουν το πρόβλημα. Στην ιστορία που αναφερθήκαμε παραπάνω η κορύφωση είναι το τρακάρισμα. Πριν το τρακάρισμα μπορεί να προέκυψαν άλλα εμπόδια και διλήμματα που μπορεί να τον οδήγησαν εκεί (έμαθε ότι του έκλεψαν τα λεφτά, είχε εμπόδια στη διαδικασία για να βρει την Ιωάννα και τον Σταύρο, μέθυσε και άρχισε να τρέχει με το αυτοκίνητο καθώς έμαθε μία πληροφορία κ.α.). Στο τέλος της ιστορίας έρχεται η κάθαρση, η λύτρωση, η απάντηση στο πρόβλημα του πρωταγωνιστή. Εφόσον η μοναξιά είναι η κεντρική ιδέα της ιστορίας και το πρόβλημά του ήταν η απώλεια, ο πρωταγωνιστής κατάλαβε ότι εκεί που ένιωθε μόνος του είχε τους μοναδικούς ανθρώπους στην τότε ζωή του την Ιωάννα και τον Σταύρο που τον πρόδωσαν (απώλεια). Μέσα από όλη αυτή τη συνθήκη, αν και όχι τόσο ευχάριστη, γνώρισε έναν καινούριο φίλο που έδωσε τόπο στη μοναξιά του. Διάσημος ή όχι, μπορεί να περιτριγυρίζεται από χίλιους δύο όπως λέει, αλλά αυτό δεν τον κάλυπτε. Ήθελε έναν ουσιαστικό άνθρωπο δίπλα του για να μην νιώθει πλέον μοναχικός και έμαθε ότι υπάρχουν κι άλλοι όχι μόνο η Ιωάννα και ο Σταύρος.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ε

Εργασία ομάδας: Τα δικά μας 4p

Πριν ξεκινήσετε να σκέφτεστε για τα 4p αντλήστε στοιχεία από τα κολάζ σας και από τον πίνακα. Όλα αυτά πηγάζουν από τα τραγούδια σας. Μπορείτε να τα βάλετε σε σειρά, μπορείτε να τα χρησιμοποιήσετε όπως θέλετε εσείς μέσα στην ιστορία. Έχετε υλικό τις εικόνες σας, μπορεί να σας βοηθήσουν στην πλοκή για να εμπνευστείτε.

Καταγράψτε τις λέξεις που θέλει η ομάδα:

Πρωταγωνιστής (the protagonist)

Δημιουργήστε τον πρωταγωνιστή και τους άλλους χαρακτήρες που παίρνουν μέρος στην ιστορία.

Ποιος είναι; Φτιάξτε συνολικά τον εσωτερικό του κόσμο και το γύρω περιβάλλον του. Ποιο είναι το παρελθόν του που επηρεάζει την ιστορία ; Δουλεύει; τί δουλειά κάνει; Το τραγούδι (ένα από τα δικά σας) που ακούει καθημερινά και περιγράφει την κατάσταση του.

Ποιοί άλλοι χαρακτήρες παίρνουν μέρος στην ιστορία που συναντά ο πρωταγωνιστής; Είναι φίλοι του; γνωστοί του;

Ο ανταγωνιστής του; (είναι άνθρωπος, ή είναι μία συνθήκη που επηρεάζει τον πρωταγωνιστή;)

Πρόβλημα (the problem)

Ποιο είναι το πρόβλημα που αντιμετωπίζει ο πρωταγωνιστής; Το πρόβλημα της ιστορίας, ο δικός σας προβληματισμός.

Πλοκή (the plot)

Γράψτε περιγραφικά την πλοκή της ιστορίας σας σύμφωνα με όσα είπαμε για την Αρχή - Μέση - Τέλος. Βάλτε τα εμπόδια που συναντά ο πρωταγωνιστής στο πρόβλημα, και μετά την κορύφωση της ιστορίας.

Κεντρική ιδέα (the premise)

Την ιδέα και την αξία που θέλετε να προβάλετε στην ιστορία σας. Το μήνυμα που θέλετε να μεταδώσετε στον ακροατή. Αυτή η λέξη και έννοια που προέκυψε από τα τραγούδια σας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΣΤ

Σενάριο Ιστορίας

- Το σενάριο είναι ο καμβάς της ιστορίας μας. Αναφέρει ό,τι ακούγεται και συμβαίνει στην πλοκή μας.
- Οι σκηνές είναι αυτές που στο σύνολο τους θα αποδώσουν την πλοκή μας. Για τη δημιουργία των ηχητικών σκηνών σκεφτόμαστε:

Α) Το γύρω περιβάλλον που πρέπει να παρουσιάσουμε για να καταλάβει ο ακροατής που τοποθετείται η σκηνή. Για παράδειγμα, αν ο χαρακτήρας μας τοποθετείται σε έναν πεζόδρομο της Ισπανίας, βάζουμε ηχητικό που να προσομοιάζει το περιβάλλον.

Β) Τι θα ειπωθεί σε κάθε σκηνή και πως συνδέονται όλα αυτά που θα ειπωθούν στη ροή της ιστορίας μας. Οι ατάκες μπορούν να εμπνευστούν από τους στίχους των τραγουδιών σας.

Πάμε να γράψουμε τις σκηνές

Παράδειγμα

Σκηνή 1

(Ακούγεται ηχοτοπίο μίας πόλης με κόσμο)

-Χτυπάει το τηλέφωνο της Ε. Βλέπει ποιος την καλεί με απέχθεια.

Ε: Τι θέλει τώρα; - σηκώνει το τηλέφωνο

Α: Πού είσαι; (ήχος ομιλίας από το τηλέφωνο)

Ε: Μαμά σου είπα ότι θα πάω στην Δήμητρα; έχει γενέθλια σήμερα. ..

Α: Πότε μου το είπες;

Ε: Στο είπα μαμά καθώς έφευγα..

Α: Ναι αλλά πρέπει να πάμε στο θείο...

Ε: Μαμά, εγώ δεν πάω στον θείο... όχι μετά από αυτό που έκανε στον μπαμπά .. δεν μπορώ άλλη πίεση με αυτό το θέμα...

Α: Ελευθερία (:), δεν έφταιγε ο θείος για αυτό που συνέβη στον πατέρα σου...

Ε: Καλά, καλά δεν θα τα πούμε τώρα πάω να περάσω καλά.

- Κλείνει το τηλέφωνο,

Έ (Σκέψη): Τς, εε και αυτή με το ζόρι; Πού τα έβαλα τα ακουστικά τώρα...; Α
ωραία, καλά ξεκινάει η μέρα

- Βάζει το "I want to break free" και συνεχίζει να προχωράει προς το σπίτι της Δήμητρας.

Εδώ δεν παρουσιάζεται το πρόβλημα από την αρχή, αλλά κατά τη διάρκεια της ιστορίας ... Σκοπός είναι να προκαλέσετε την περιέργεια του ακροατή.

Για την επόμενη φορά

Φτάσαμε στη στιγμή που σκεφτόμαστε ενεργά το επεισόδιο μας. Μέχρι το επόμενο μας μάθημα:

1) Ολοκληρώνουμε το σενάριο με όλες τις λεπτομέρειες από τις σκηνές όπως είπαμε στο μάθημα.

2) Σε ένα χαρτί καταγράφουμε από σκηνή σε σκηνή, πρακτικά, τι μουσικά και ηχητικά αποσπάσματα χρειαζόμαστε και πως θέλουμε να τα αποδώσουμε στην ιστορία μας. Π.χ Just the two of us (Σκέψη ενός/μιας ερωτευμένης-σιγοτραγουδάει το τραγούδι και σκέφτεται τον αγαπημένο της). Λειτουργήστε κυρίως με αποσπάσματα από τα τραγούδια της ομάδας σας για να ακουστούν συνολικά όλα τα τραγούδια μέσα από το συνολικό podcast. Μπορείτε να παίξετε με την ομάδα σας τα αποσπάσματα από τα τραγούδια στην ιστορία σας. Όποια αποσπάσματα από τα τραγούδια θέλετε να τα παίξετε γράψτε δίπλα στο τραγούδι **ΗΧΟΓΡΑΦΗΣΗ.** Όποια θέλετε να τα χρησιμοποιήσετε αυτούσια ή χωρίς λόγια (με ΑΙ) γράψτε δίπλα από το τραγούδι **ΗΧΗΤΙΚΟ ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ.** Π.χ Nostalgia (Η σκηνή βασίζεται σε μία ανάμνηση - background μουσική και ενδεχόμενος διάλογος) - **ΗΧΗΤΙΚΟ ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ**

Οι εργασίες σας χρειάζεται να γίνουν με συνέπεια για μπορέσουμε στο επόμενο μάθημα να προβάρουμε κάποιους διαλόγους και να ηχογραφήσουμε τα αποσπάσματα από τα τραγούδια που θέλετε να παίξετε.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Η

Ερωτηματολόγιο - Αναστοχασμός

1. Το πρότζεκτ μας στηρίχθηκε πάνω στα δικά σας μουσικά ακούσματα. Πιστεύεις βοήθησε αυτό στην ουσιαστικότερη γνωριμία σου με τους συμμαθητές σου;

- ☐ Καθόλου
☐ Ελάχιστα
☐ Αρκετά
☐ Πολύ

Αν σε βοήθησε, με ποιον τρόπο;

2. Στο σχολείο σας έχουν δοθεί ευκαιρίες για δραστηριότητες βασισμένες στις μουσικές σας προτιμήσεις;

- ☐ Καθόλου
☐ Ελάχιστα
☐ Αρκετά
☐ Πολύ

Σύμφωνα με την απάντησή σου, πού πιστεύεις οφείλεται αυτό;

3. Βοήθησε η ομαδική εργασία για την υλοποίηση του project;

- ☐ Καθόλου
☐ Ελάχιστα
☐ Αρκετά
☐ Πολύ

Σύμφωνα με την απάντησή σου, πού πιστεύεις ότι βοήθησε η εργασία σε ομάδες;

4. Κατέγραψε ένα θετικό και ένα αρνητικό χαρακτηριστικό για την όλη διαδικασία.

Θετικό χαρακτηριστικό:

Αρνητικό χαρακτηριστικό:

5. Ποια πιστεύεις ήταν τα πιο δημιουργικά μέρη από όλη τη διαδικασία;

6. Τι έμαθες μέσα από τα μαθήματά μας;

7. Τι σου άρεσε περισσότερο;

- a. το θέμα
- b. η ιδέα του podcast
- c. η δημιουργία του podcast
- d. η συνεργασία με τους συμμαθητές/τριες
- e. οι ηχογραφήσεις
- f. η επιλογή των τραγουδιών
- g. άλλο _____

8. Τι σου άρεσε λιγότερο;

- a. Το θέμα
- b. η ιδέα του podcast
- c. η δημιουργία του podcast
- d. η συνεργασία με τους συμμαθητές/τριες
- e. οι ηχογραφήσεις
- f. η επιλογή των τραγουδιών
- g. άλλο _____

9. Τι θα άλλαζες;

- a. Το θέμα
- b. η ιδέα του podcast
- c. η δημιουργία του podcast
- d. η συνεργασία με τους συμμαθητές/τριες

- e. οι ηχογραφήσεις
- f. η επιλογή των τραγουδιών
- g. άλλο_____

Ποια ακριβώς αλλαγή θα ήθελες να δεις; _____

10. Τι θα συμβούλευες τον εκπαιδευτικό μουσικής αυτού του πρότζεκτ για να εξελίξει την διδακτική του πορεία;

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Θ

Παρτιτούρα - Just the two of us

JUST THE TWO OF US

Bill Withers

Intro

5 Dm7 C7 Fm7 Bbm7 A7 Dm7 C7 Fm7

Verse

9 Dm7 C7 Fm7 Bbm7 A7 Dm7 C7 Fm7

Chorus

14 Dm7 C7 Fm7 Bbm7 A7 Dm7 C7 Fm7

18 Dm7 C7 Fm7 Bbm7 A7 Dm7 C7 Fm7

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Παρτιτούρα - Gangsta Paradise

GANGSTA'S PARADISE

Coolio

Intro & Verse Theme

Chorus Theme

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Κ

Παρτιτούρα - Το βάλες των χαμένων ονείρων

ΤΟ ΒΑΛΕΣ ΤΩΝ ΧΑΜΕΝΩΝ ΟΝΕΙΡΩΝ

Μάνος Χατζιδάκις

1st theme

1st

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Λ

Παρτιτούρα - Everywhere home

EVERYWHERE HOME

Yom

The musical score is written for a single melodic line in treble clef, 4/4 time. It consists of seven staves of music. Chord symbols are placed above the staff at various points: Am, C, G, A7, Dm, F, C, G, Dm, Am, G, E7, and C, Am. The melody features a mix of eighth, quarter, and half notes, with some measures containing beamed eighth notes. The piece concludes with a double bar line.

Am C G

4 A7 Dm

12 F C G

16 C G

20 Dm Am

24 G E7

28 C Am

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Μ
Παρτιτούρα - Nostalgia

NOSTALGIA
Yianni

1st theme

7

12

2nd theme

19

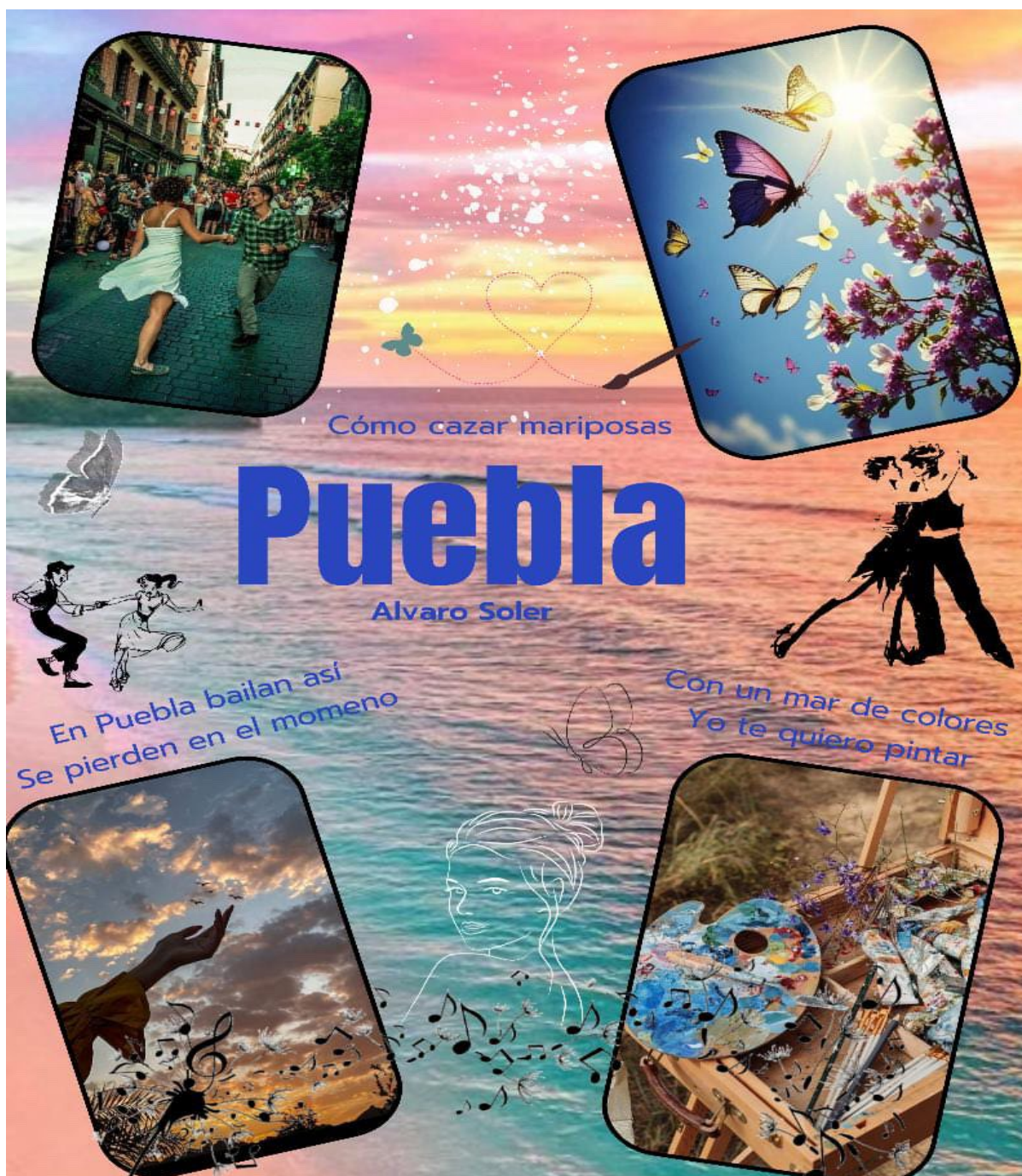
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ν

Μουσικό κολάζ 1. Από το τραγούδι «Gangsta - Paradise»

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ξ

Μουσικό κολάζ 2. Από το τραγούδι «Puebla»

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ο

Μουσικό κολαζ 3. Από το τραγούδι «Flying»

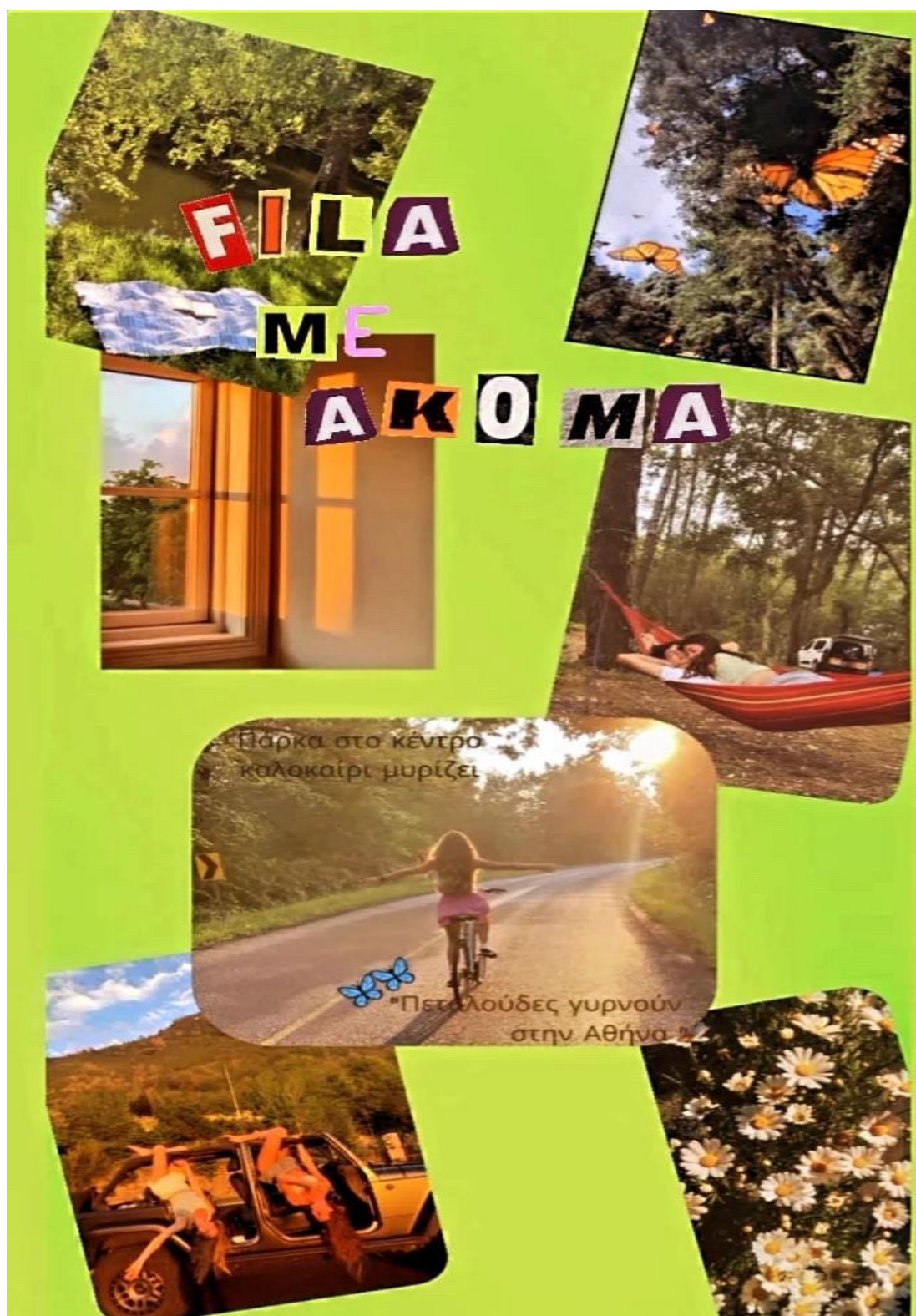
Flying Keith Jarrett

Πρεμία, γαλήνη,
συγκέντρωση, χαλάρωση,
σκέψεις

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Π

Μουσικό κολάζ 4. Από το τραγούδι «Φίλα με ακόμα»

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ρ

Μουσικό κολάζ 5. Από το τραγούδι «While you were sleeping»

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Σ

Μουσικό κολάζ 6. Από το τραγούδι «Congratulations»

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Τ

Μουσικά κολάζ 7. Από το τραγούδι «Everywhere home»

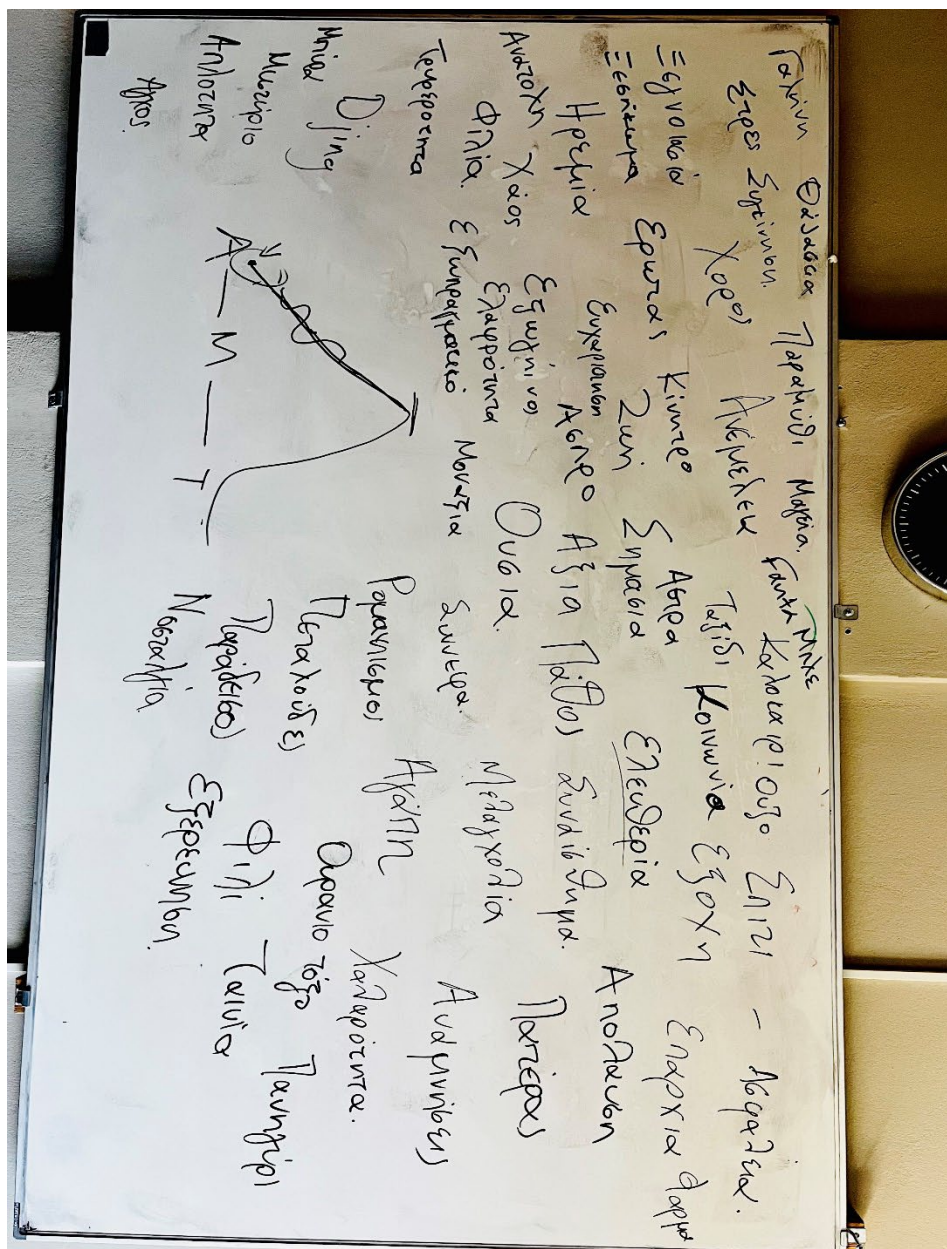
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Υ

Μουσικό κολάζ 8. Από το τραγούδι «Just the two of us»

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Φ

Πίνακας με λέξεις των μαθητών μετά από ακρόαση και παρουσίαση των τραγουδιών τους.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Χ

Σενάριο: Ομάδα Αγάπης

Τίτλος επεισοδίου : Να ξέρεις σε θυμάμαι

(Σύμφωνα με το παράδειγμα που σας έδωσα γράψτε το σενάριο σας για κάθε σκηνή. Μην ξεχάσετε να γράψετε τη μουσική και τα ηχητικά που ακούγονται σε κάθε σκηνή.)

Συνομιλία

Παίζει *just the two of us* η γιαγιά στο πιάνο. (Το τέλος)

Μετά από λίγο η γιαγιά βλέπει την εγγονή και σταματάει να παίζει.

Γ: Δεν σε είδα αγάπη μου. Τι κάνεις; Πώς πήγε το σχολείο;

Ε: Καλά...

Ηχος τσάντας που πέφτει στο πάτωμα (και κλειδιά) συν κάθισμα καναπέ.

Γ: Πολύ ωραίο κομμάτι. Που το ξέρεις;

Ε: Ήταν το τραγούδι του γάμου μας με τον παππού σου.

Γ: Αλήθεια; Δεν το ήξερα. Μπορείς να το παίζεις από την αρχή σε παρακαλώ; Πρώτη φορά σε ακούω να παίζεις πιάνο μετά από καιρό...

Ε: Φυσικά καρδιά μου.

Παίζει πιάνο

Ε: Δεν ήξερα ότι συνεχίζεις να παίζεις πιάνο.

Γ: Όταν είμαι μόνη μου και όταν θέλω να συνδεθώ με τον παππού σου παίζω συνήθως. Ήταν κάτι που κάναμε μαζί...

Ε: Ναι σας θυμάμαι...

Γ: Άλλοτε έπαιζε εκείνος και τραγουδούσα εγώ, άλλοτε έπαιζα εγώ και τραγουδούσε εκείνος, και άλλοτε έπαιζε ο ένας από τους δύο και τραγουδούσαμε μαζί.

Ηχοι συγκίνησης.

Ε: Σου λείπει πολύ ε;

Γ: Ε βέβαια ψυχή μου. Περάσαμε μία ζωή μαζί. Τόσες αναμνήσεις... Και αυτό το τραγούδι... κρατάει τις περισσότερες...

Ε: Πες μου για τον γάμο σας. Δεν μου έχεις πει ποτέ.

Ανάμνηση 1

Γ: Αχ... Τι να σου πρωτοπώ... Παντρευτήκαμε σε ένα ξωκλήσι στην Σύρο...

(Ηχος γάμου, “Να ζήσετε να ζήσετε, καμπάνες εκκλησίας)

Ήταν όλα τόσο ωραία. Είχαμε λίγους καλεσμένους. Θέλαμε να έχουμε μόνο τους πολύ κοντινούς μας ανθρώπους. Γενικά δεν θεωρούσαμε τον γάμο τόσο σημαντικό... Θέλαμε απλά να είμαστε μαζί για πάντα. Αχ, ήμασταν τόσο ερωτευμένοι που δεν μας ένοιαζε τίποτα. Ούτε τι θα πουν αυτοί που δεν καλέσαμε ούτε τίποτα.(αν και φάγαμε ένα κουτσομπολίο γι’ αυτό ...). Όταν βγήκαμε από την εκκλησία παντρεμένοι κοιταχτήκαμε και αρχίσαμε να γελάμε. Ο παππούς σου Έρη μου πέρα από σύντροφός μου ήταν και ο καλύτερος μου φίλος.

- Και μετά; Χορεψατε αυτο το τραγούδι;

- Μετά τον γάμο πήγαμε σε ένα υπέροχο μαγαζί για να φάμε. (ήχος Δεξίωσης)

Είχαμε πει ότι αντί να χορέψουμε θα παίζουμε και θα τραγουδήσουμε αυτό το τραγούδι. Και στην συνέχεια μας συνεπήρε η μελωδία και σηκωθήκαμε από το πιάνο και αρχίσαμε να το τραγουδάμε a cappella. (Ακαπέλα τραγούδι δίστιχο ρεφρέν)

Χαθήκαμε στην στιγμή και δεν ακούσαμε καν τους καλεσμένους που μας χειροκροτούσαν Έμεινα απλά ..στην αγκαλιά του.

Συνομιλία

Ε: Αχ μωρε γιαγιά μου... Ακουγεστε πολύ ερωτευμένοι.

Γ: Ναι ήμασταν... Παρόλο που τον ήξερα πολύ λίγο ένιωθα ότι τον ήξερα μία ζωή.

Ε:Γιατί τόσο καιρό τον ήξερες όταν παντρευτήκατε;

Γ:Λίγο λιγότερο από έναν χρόνο.

Ε: Α..και πως γνωριστήκατε;

Γ: Δεν σου έχω πει;

Ε: Όχι... Δεν έτυχε ποτέ.

Ανάμνηση 2

Γ: Μχμμ... Λοιπόν άκου... Όταν τελείωσα τις σπουδές μου είχα ένα όνειρο. Να πάω στο Μεξικό. Είχα χωρίσει κιόλας από μία σχέση που είχα εκείνη την περίοδο, οπότε μου έδωσα αυτό το δώρο για να ηρεμήσω και να ξεφύγω από την τότε ζωή μου. Εξάλλου ήταν η πόλη των ονείρων μου σίγουρα θα με βοηθούσε. Έτσι, πήγα ολομόναχη. Ζούσα σε ένα χόστελ κοντά στο κέντρο της πόλης. Πήγαινα παντού. (ήχος σοκάκια, δρόμοι Μεξικού) Μπορεί να είδα και όλα τα αξιοθέατα της πόλης... Τελευταία μέρα λοιπόν, κατέβηκα στην πλατεία για να κάνω κάτι τελευταία ψώνια. Κάποια στιγμή άρχισα να ακούω μουσική. (Puebla) Πλησίασα και είδα πολύ κόσμο να χορεύει στον ρυθμό της μουσικής. Μπήκα και εγώ στον χορό και άρχισα να χορεύω. Ήταν τόσο ωραία. Όλοι ξένοι μεταξύ μας αλλά μας ένωσε η μουσική. Ξαφνικά, πάνω στον χορό, με πλησίασε ένας όμορφος νεαρός... Ο παππούς σου... Τα μάτια του έλαμπαν... Θυμάμαι ακόμα την λάμψη τους εκείνη την στιγμή... Συνεχίσαμε να χορεύουμε το τραγούδι. Όταν τελείωσε ο χορός απομακρυνθήκαμε μαζί από το πλήθος και πήραμε τον δρόμο προς την παραλία. Εκεί, γνωριστήκαμε, μιλούσαμε ασταμάτητα και γελούσαμε για ώρες (Ηχοι ομιλίας γιαγιας παππού) Στην αρχή, όταν τον πρωτοείδα νόμιζα ότι ήταν Μεξικανός, όμως εν τέλει ήταν Έλληνας που δούλευε εκεί. Περάσαμε όλη την μέρα μαζί. Αχ, ήταν τόσο ωραία... Πήγαμε σε πάρκα, για φαγητό, και το βράδυ, κοιτούσαμε τα αστέρια αγκαλιά..(ήχοι από όλα τα μέρη - Everywhere home) . Ένιωσα ότι τον ήξερα όλη μου την ζωή... Φυσικά και δεν έφυγα την επόμενη μέρα. Κάθισα ακόμα δύο εβδομάδες μέχρι να τελειώσει την δουλειά. Μετά γυρίσαμε μαζί στην Ελλάδα. Όσο καιρό μείναμε εκεί τον γνώρισα ακόμα καλύτερα. Είχαμε τόσα κοινά. Δεν μπορούσα να πιστέψω ότι τον γνώρισα τυχαία σε μία γιορτή σε μία άγνωστη πόλη και δεθηκαμε αμέσως τόσο πολύ. Ε μετά από εκεί και πέρα ξέρεις... Γυρίσαμε Ελλάδα, τον γνώρισα στους γονείς μου και έπειτα, παντρευτήκαμε.

Συνομιλία

Ε: Πω τι σου κάνουν τα ταξίδια... Τι τέλειος τρόπος να γνωρίσεις κάποιον... Πραγματικά τέλειο...

Γ: Ναι...

Ε: Και μετά;

Γ: Αχ αγάπη μου...Όσο κι αν αγαπάς κάποιον, η ζωή, πολλές φορές μπορεί να τα φέρει τούμπα, και να μην σε βοηθήσει να ζήσεις αυτο το παραπάνω που θέλεις μαζί του. Έχει

χρόνια που έχει πεθάνει ο παππούς σου και ακόμα νιώθω ότι ήταν άδικο. Ήταν τόσο νέος. Τον θυμάσαι καθόλου;

Ε: Ναι. Έχω κάποιες αναμνήσεις μαζί του. Λίγες, αλλά ωραίες.

Γ: Όταν οι γιατροί μας είπαν ότι δεν είχε πολύ χρόνο ζωής μπροστά του ένιωσα κάτι μέσα μου να σπάει. Κάθε μέρα που είχα περάσει μαζί του πέρασε μπροστά από τα μάτια μου. Μου είχε υποσχεθεί ότι πριν πεθάνει θα πηγαίναμε πίσω. Πίσω στην πλατεία που γνωριστήκαμε... Όμως η ζωή είχε άλλα σχέδια. Οι γιατροί είχαν κάνει λάθος διάγνωση και εν τέλει μας άφησε νωρίτερα..

Συγκίνηση στην φωνή

Αρχίζει να παίζει το everywhere home.

Γ: Άντε, πήγαινε στην μητέρα σου τώρα. Θα σου πώ κι άλλα αύριο....

Ε: Ναι πάω γιατί θα έχει έτοιμο το φαγητό.. Τα λέμε αυριο

Γ: Γειά σου κορίτσι μου..

Φιλάει η γιαγιά την εγγονή στο κεφάλι

Μονόλογος

(While you were sleeping)

Γ: Μου λείπεις ρε Μανώλη. Μου λείπεις πολύ. Και τι δεν θα έδινα για να έχουμε κι άλλο χρόνο μαζί. Εγώ και συ. Να πηγαίναμε πίσω στο χρόνο. Εκεί που άρχισαν όλα. Έφυγες νωρίς. Μακάρι να μπορούσε η αγάπη μου για σένα να σε φέρει πίσω. Μακάρι να μπορούσες να επιστρέψεις και να καλύψεις αυτό το κενό που άφησες μέσα μου όταν πέθανες στην αγκαλιά μου εκείνο το μεσημέρι... Μακάρι να μην ήταν έτσι η ζωή. Μακάρι ο θάνατος να μην μας χώριζε ποτέ. Σου υπόσχομαι όμως, ότι η αγάπη μου για σένα είναι τόσο δυνατή, που θα ξανασυναντηθούμε. Δεν ξέρω πότε, αλλά θα τα ξαναπούμε. Σ' αγαπάω. Μ' ακούς; Σ' αγαπάω.

(ΗΧΗΤΙΚΟ ΣΥΝΟΜΙΛΙΑΣ ΓΙΑΓΙΑΣ ΠΑΠΠΟΥ... “- Μ’ αγαπάς ; - Πάντα θα σ’ αγαπώ - Το υπόσχεται - Θα το σκεφτώ. - Εεε - Σε πειράζω, έλα εδώ.. ” πριν*

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ψ

Σενάριο: Ομάδα Ελευθερίας

Τίτλος επεισοδίου : Άσε με να «πετάξω»

(Σύμφωνα με το παράδειγμα που σας έδωσα γράψτε το σενάριο σας για κάθε σκηνή. Μην ξεχάσετε να γράψετε τη μουσική και τα ηχητικά που ακούγονται σε κάθε σκηνή.)

Σκηνή 1

Soundtrack: Το βαλς των χαμένων ονείρων

Αφηγητής: 22 Φεβρουαρίου 2024, ένα βροχερό πρωινό βρήκε τον τριτοετή φοιτητή Οδυσσέα να περνάει από την πόρτα του αμφιθεάτρου της Νομικής σχολής του ΑΠΘ, σφυρίζοντας τη μελωδία από το τραγούδι του Μάνου Χατζιδάκι «το βαλς των χαμένων ονείρων». (ηχητικό) Θα μου πείτε γιατί αυτό το τραγούδι ; Θα σας πω πως δεν είναι καθόλου τυχαίο.

Ο Οδυσσέας Μαραγκουδάκης είναι 21 χρονών και σπουδάζει νομική στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο, στη Θεσσαλονίκη ως συνεχιστής της δουλειάς του πατέρα του. Δεν ήταν ποτέ δική του απόφαση να σπουδάσει αυτή την επιστήμη, έτσι κι αλλιώς το μηχανογραφικό δεν το συμπλήρωσε ο ίδιος. Ήταν η επιλογή του πατέρα του και αυτός απλώς την εκτελεί. Από τότε που πέθανε η μητέρα του η Ισμήνη, ο πατέρας του άρχισε να πίνει πολύ και να γίνεται ακόμη και βίαιος απέναντι στον Οδυσσέα. Οι εντάσεις ακόμη και σήμερα έχουν κλιμακωθεί και η ψυχολογική πίεση για τη σχολή έφτανε σταδιακά στο απροχώρητο.

Το αμφιθέατρο ήταν γεμάτο. Δεν είχε πάει εκεί με κάποιον απώτερο στόχο. Ίσως και να είχε πάει βασικά, ήθελε σίγουρα να γράψει κάτι για να μην έχει στο σπίτι τη μουρμούρα του πατέρα του. Ωστόσο ήξερε ότι μακροπρόθεσμα δεν θα πάει καλά αυτό. Δεν είχε ανοίξει βιβλίο το αυτό το εξάμηνο. Ξεκίνησε να γράφει ότι του κατέβει.

Ο: Εμμ, τι γράφουμε τώρα εδώ ; Κάτσε να το πάρω από την αρχή: “ Πώς προσδιορίζεται στη σχετική διάταξη το ύψος της χρηματικής ικανοποίησης λόγω ηθικής βλάβης; Ποίοι παράγοντες συνπροσδιορίζουν το ύψος αυτής;

Ωραία ούτε μαθηματικά να έλυνα ... Τι κάνω εγώ εδώ ; ...

Αφηγητής: Βγαίνει από την αίθουσα εξεταστικής φρικαρισμένος. Τι θα πει στον πατέρα του; Οι σκέψεις περιτριγυρίζουν το μυαλό του καθώς πήγαινε προς το σπίτι. (Ηχοι πόλης)

Ο: Δεν μπορώ άλλο. Τρία χρόνια κάνω το ίδιο. Απλώς παρευρίσκομαι στην αίθουσα και δεν γράφω τίποτα. Απλώς για να πω στον πατέρα μου ότι πάω και ότι έγραψα καλά. Κουράστηκα. Θα ήθελα να πάω να παίζω μουσική, όπως η μαμά. Αχ ρε μαμά... (Nostalgia) Αυτό θέλω. Δεν πάει άλλο, θα του τα πω όλα και θα χαράζω τον δρόμο μου με ή χωρίς αυτόν.

Σκηνή 2

(Ηχητικό τηλεόραση, κλειδιά - πόρτα)

Αφηγητής: Ο πατέρας κάθεται στην πολυθρόνα βλέποντας τηλεόραση, κρατώντας ένα ποτήρι ούισκι στο χέρι. (Ηχος κλεισίματος πόρτας) Ο Οδυσσέας μπαίνει μέσα στο σπίτι, παίρνει μια βαθιά ανάσα έτοιμος να του μιλήσει, αλλά τον διακόπτει.

Π: Καλώς τα μάτια μας τα δύο! Πως από τα μέρη μας (Ηχος από γουλιά). Θέλω να ελπίζω ότι ήρθες με καλά μαντάτα. Πέρασες τα μαθήματα;

Ο: Ναι...σχετικά με αυτό...θέλω να σου μιλήσω.

Π: Θα έρθει ποτέ η μέρα που θα με κάνεις περήφανο; Ε;

Ο: Πιστεύω ότι η νομική δεν με αντιπροσωπεύει πλέον. Θέλω να την παρατήσω. Να ασχοληθώ με κάτι που κάνει ευτυχισμένο.

Π: Μας δουλεύεις έτσι; Είναι κάποιο κακόγουστο αστείο αυτό; Μίλα ρε!

Ο: Όχι...

Π: Ε τότε τι; Τσάμπα πληρώνω τόσα λεφτά κάθε μήνα για να έρχεσαι εδώ και να μου λες ότι δεν είναι για σένα η νομική; Τότε τι είναι για σένα; Πες μας ρε άρχοντα να καταλάβουμε και εμείς.

Ο: Δεν είμαι σίγουρος ακόμα...απλά κλείνω προς τις τέχνες. Ίσως η μουσική να μου ταίριαζε.

Π: Ακούω καλά; Θα παρατήσεις μια δουλειά που θα σου δίνει αράδα λεφτά για να πας να μου γίνεις μουσικός του δρόμου;

Ο: Δικιά μου είναι η ζωή εγώ αποφασίζω.

Π: Αφού είναι δικιά σου η ζωή τότε να πας να την ζήσεις έξω από το σπίτι μου! Έξω!(Ηχος από σπάσιμο αντικειμένων)

Ο: Δεν το εννοείς...

Π: Ω! Το εννοώ πολύ καλά.

Σκηνή 3

(Ήχοι από αμάξια, μηχανάκια)

Αφηγητής: Δεν έχει περάσει ούτε μια ώρα από την στιγμή που ο Οδυσσέας έφυγε από το σπίτι του. Κοντοστάθηκε σε μια στάση λεωφορείου και σκέφτεται που θα μπορέσει να περάσει το πρώτο του βράδυ. Σε κάποια πανσιόν ίσως, σε κάποιο ξενοδοχείο; Χαμένος στις σκέψεις του δεν κατάλαβε ότι είχε έρθει η συμφοιτητριά του η Νέμεσις και του μιλούσε.

N: Χελουου;...ΕΕ χωριό... Οδυσσέα με ακούς ή μιλάω μόνη μου

O: Ω..συγγνώμη Νέμεσις δεν σε πρόσεξα.

N: Δεν πειράζει...Τι νέα; Πως και από εδώ;

O: Α τίποτα...μια βόλτα κάνω..

N: Σε αυτή την περιοχή και με μια βαλίτσα στο χέρι; Πες μου. Τι συμβαίνει;

O: Εμμ..Τσακώθηκα άσχημα με τον πατέρα μου και με έδιωξε από το σπίτι και τώρα δεν έχω που να μείνω

N: Α ... Θες να έρθεις να μείνεις σε εμένα;

O: Όχι δεν θέλω να σε ξεβολέψω

N: Δεν ξεβολεύεις κανένα. Δεν το συζητάω καν, θα μείνεις μαζί μου.

O:Καλά...

Σκηνή 4: Gangstas paradise

Αφηγητής: Ο Οδυσσέας βρίσκεται στο σπίτι της Νέμεσις, σε μια όχι και τόσο ήρεμη και ασφαλής περιοχή, καθώς μια εβδομάδα που μένει μαζί με τους δυο συγκατοίκους της: Τον Παύλο και την Στέλλα έχουν ήδη γίνει αρκετά εγκλήματα. Αντίθετα μέσα στο σπίτι η ατμόσφαιρα είναι πολύ ωραία και ο Οδυσσέας αισθάνεται ευπρόσδεκτος. Κουβεντιάζουν για άσχετα θέματα κάθε φορά. Η συζήτηση μετά από λίγο παίρνει άλλη τροπή, όταν η Στέλλα αναφέρεται στα όνειρα που θα ήθελε να πραγματοποιήσει.

Σ: Εγώ θα ήθελα να πάω να ζήσω στην Λατινική Αμερική. Ντυμένη ρέγκε, να παίζω Bob Marley σε κανένα μπαράκι να βγάζω το ψωμί μου και να ταΐζω τα παιδιά μου. Τίποτα φοβερό.

Π: Εγώ από την άλλη θέλω να εξελίξω το χόμπι στο γκράφιτι. Να το κάνω επάγγελμα ρε φίλε να βγάζω τρελά λεφτά μέσα από αυτό. Να γίνω γνωστός και έτσι να μάθουν την δική μου ιστορία μέσα από την τέχνη μου. Όχι σαν αυτά τα πλουσιόπαιδα που ζωγραφίζουν μια λίμνη και έχουν μέσο τον μπαμπά και την μαμά και βγάζουν χιλιάδες από κάτι τόσο βασικό.

Ν: Εγώ θέλω να ταξιδέψω τον κόσμο. Να γνωρίσω κάθε πολιτισμό. Να μάθω τις κουλτούρες τους, τις παραδόσεις, την γλώσσα τους. Και κάπως, μάλλον μαγικά να βγάζω λεφτά μέσα από αυτό. Και αν δεν βγάζω σιγά, όλο και από κάπου θα σουφρώσω.

Π: Εσύ Οδυσσέα;

Ο: Εγώ... δεν ξέρω, η νομική που σπουδάζω ή μάλλον σπούδαζα θα δείξει δεν νομίζω ότι είναι για μένα.

Σ: Έχεις κάποιο χόμπι με το οποίο έχεις φανταστεί έστω και μια στιγμή ότι θα μπορούσες να κάνεις καριέρα;

Ο: Λατρεύω το σαξόφωνο. Η μαμά μου είχε μάθει και παίζαμε μαζί πριν πεθάνει. Και σε αυτό βγάζω όλα τα συναισθήματα μου. Είχε περάσει κάποτε η ιδέα από το μυαλό μου να παίζω σε καμία μπάντα στο εξωτερικό, γιατί εκεί πληρώνουν πολύ καλά, αλλά αυτή η ιδέα κατέρρευσε μόλις την άκουσε ο πατέρας μου.

Ν: Μην το σκέφτεσαι αυτό τώρα. Σπας τα δεσμά και είσαι ελεύθερος να κάνεις αυτό που όντως θέλεις για το μέλλον σου. Να κυνηγήσεις το όνειρο σου. Το σημαντικό είναι να κάνεις αυτό που πραγματικά θα σε κάνει χαρούμενο και όχι αυτό που σου έχει επιβάλει ο οποιοσδήποτε. Και μην έχεις στο μυαλό σου ότι πρέπει να βγάλεις πολλά λεφτά. Ο παππούς μου έλεγε ” Τα λεφτά δεν φέρνουν την ευτυχία”.

Ο: Έχεις δίκιο. Θα βάλω μπρος να κάνω όντως αυτό που αγαπάω. Θα σε πείραζε να με φιλοξενήσεις για λίγο καιρό μέχρι να βρω τα πατήματα μου;

Ν: Ναι εννοείται μην το συζητάς καν. Βασικά, θες να συγκατοικήσουμε;

Ο: Αλήθεια το λες; Ναι εννοείται θέλω.

N: Έγινε τότε !!
(Nostalgia)

Αφηγητής: Η συζήτηση δεν συνεχίστηκε περαιτέρω είπαν να παίξουν επιτραπέζια για να γιορτάσουν την απόφαση τους. Έτσι ο Οδυσσέας, ξεκίνησε την πορεία του με το πρώτο του βήμα αλλαγής και με διάφορες σκέψεις για το μετά. Πρέπει να αποφασίσει σωστά για το δικό του μέλλον του και για την ευτυχία της ζωής του.

Σκηνή 5

Αφηγητής: Δεν έχει περάσει ούτε μια εβδομάδα από τότε που ο Οδυσσέας συγκατοικεί με την Νέμεσις, τον Παύλο και τον Στέλιο. Μια εβδομάδα γεμάτο αξέχαστες συζητήσεις που άλλαξαν τελείως την οπτική που έβλεπε ο Οδυσσέας τον κόσμο. Πλέον έχει αποφασίσει ότι θέλει να ασχοληθεί επαγγελματικά με το σαξόφωνο και να φύγει στο Βέλγιο. Αυτό πιστεύει ότι θα τον κάνει πραγματικά χαρούμενο. Ένα βράδυ λοιπόν καθώς βρισκόντουσαν όλοι στο σαλόνι, ο Οδυσσέας δέχεται ένα τηλεφώνημα από έναν αριθμό τον οποίο δεν γνώριζε. (Ηχος τηλεφώνου) . Αποφασίζει λοιπόν να μην το σηκώσει πιστεύοντας ότι θα είναι ο πατέρας του και θα έχει αλλάξει αριθμό. Όμως το νούμερο επέμενε να παίρνει συνέχεια και ο Οδυσσέας μην έχοντας άλλη επιλογή απαντά.

O: Παρακαλώ;

Νοσοκόμα: Καλησπέρα και συγνώμη και την ενόχληση τέτοια ώρα...Είστε ο Οδυσσέας?

O: Ναι ο ίδιος είμαι. Εσείς ποια είστε?

Νοσ Είμαι η νοσοκόμα που προσέχει την γιαγιά σας.

O: Ωχ! Τι! Είναι καλά? Έπαθε τίποτα η γιαγιά μου?

Νοσ: Η κατάσταση της χειροτερεύει και μου ζήτησε αν μπορούσατε αύριο να την επισκεφθείτε.

O:N-Ναι εννοείται. Θα είμαι αύριο το πρωί εκεί. Ευχαριστώ πολύ καλό σας βράδυ.

Νοσ: Καλό βράδυ.

Αφηγητής: Η γιαγιά του Οδυσσέα η κυρία Αγγελική είναι το πιο κοντινό άτομο που έχει. Γλυκύτατη και πάντα χαμογελαστή τον μεγάλωσε σαν παιδί της μιας και έχασε την μαμά του σε αρκετά μικρή ηλικία. Μεγαλώνοντας όμως η κυρία Αγγελική εμφάνισε ένα σοβαρό πρόβλημα υγείας και κατέληξε να πηγαиноέρχεται στα νοσοκομεία. Τον τελευταίο χρόνο όμως μένει μόνιμα εκεί και η κατάσταση της είναι σταθερή. Ή βασικά ήταν.

Σκηνή 6

Αφηγητής:(Ήχος από αμάξια,μηχανάκια και ανθρώπους να μιλάνε). Ο Οδυσσέας κατευθύνεται προς το νοσοκομείο για να δει την γιαγιά του. Όλο το βράδυ σκεφτόταν εκείνη. Την αγαπημένη του. Το πιο κοντινό άτομο που του έχει απομείνει. Ήξερε την κατάσταση της αλλά δεν είχε σκεφτεί ποτέ ότι μπορεί να την έχανε. Γιατί πολύ απλά ήλπιζε ότι θα γίνει καλύτερα.

Νοσ: Καλημέρα σας πως είστε;

Ο: Μια χαρά. Η γιαγιά μου που βρίσκεται; Μπορώ να την δω;

Νοσ: Ναι φυσικά...Ακολουθήστε με.

Αφηγητής: Ο Οδυσσέας σαν αφελής που ήταν όπως ο ίδιος πίστευε ακολούθησε την νοσοκόμα μη περιμένοντας τι «έκπληξη» θα τον περίμενε όταν θα έμπαινε μέσα στο δωμάτιο της γιαγιάς του.

Ο: Δεν μου κάνεις πλάκα έτσι...Τι κάνει αυτός εδώ; Εγώ ήρθα να δω την γιαγιά μου όπως εκείνη μου ζήτησε.

Γιαγιά:(Ήχος βηξίματος)

Σταματήστε να τσακώνεστε. Και τους δυο σας κάλεσα εδώ.

Ξέρω την κατάσταση της υγείας μου πολύ καλά και ξέρω ότι δεν θα αντέξω για πολύ ακόμα. Με στεναχωρείτε πολύ εσείς οι δυο σας. Τρώγεστε σαν τον σκύλο με την γάτα όλα αυτά τα χρόνια. Από τότε που πέθανε η Ισμήνη αντί να έρθετε πιο κοντά εσείς απομακρύνθηκατε. Και το ξεφτιλίσατε. Μα καλά να διώξεις τον ίδιο σου τον γιο από το σπίτι επειδή δεν μπορεί να “ικανοποιήσει” τα θέλω σου και τα όνειρα που έχεις για αυτόν;

Π: Άκουσε με...

Για: Όχι εσύ να με ακούσεις. Θα τον αφήσεις να κάνει αυτό που θέλει γιατί στο κάτω κάτω της γραφής είναι δική του η ζωή και δεν σου ανήκει. Μπορεί όλη αυτή την συμπεριφορά να

την κάνεις από άμυνα επειδή θρηνείς ακόμα την γυναίκα σου, αλλά σε καμία περίπτωση δεν σε δικαιολογεί να του συμπεριφέρεσαι με αυτόν τον τρόπο και να του στερείς κάτι τόσο βασικό που κάθε παιδί χρειάζεται . Την αγάπη.. Για αυτό έλα εδώ αγάπη μου(Οδυσσέα) και πάρε αυτά τα χρήματα να φύγεις από αυτήν την χώρα και από τούτο εδώ τον άνθρωπο. Κυνήγησε τα όνειρα σου όπως σε κάθε παιδί αξίζει.

Ο :Γιαγιά.. σε ευχαριστώ.. να δεν μπορώ να τα δεχτώ είναι πολλά.

Για: Είναι το λιγότερο που θα μπορούσα να κάνω. N-Na ξέρεις...(ήχος από καρδιογράφημα)

Ο: Γιαγιά; Γιαγιά;!Γιαγιά ξυπνά! Κάποιος να καλέσει τους γιατρούς! Τώρα!

Αφηγητής: Η νοσοκόμα μπαίνει τρέχοντας στο δωμάτιο μαζί με δύο γιατρούς φωνάζοντας στον κ Αντρέα και στον Οδυσσέα να βρουν γρήγορα έξω. Ο Οδυσσέας με δάκρυα στα μάτια βγαίνει έξω.

Νοσ: Δυστυχώς.. απεβίωσε...Τα συλλυπητήρια μου

Τραγούδι: Nostalgia

Ο:Όχι...Όχι!Δεν μπορεί να συμβαίνει αυτό!

Αφηγητής:Ο Οδυσσέας πέφτει κάτω κλαίγοντας με λυγμούς κάνοντας αυτό τον πατέρα του έξαλλο, με αποτέλεσμα να ξεκινήσει να του φωνάζει και να τον βαράει, ώσπου να τον σταματάνε οι νοσοκόμες.

Ο: Ε-Εσύ...Αντρέα είσαι ένα τέρας και όχι ο πατέρας μου. Σου εύχομαι τα χειρότερα .Αντίο για πάντα. Γιατί θα ήμουν και πολύ αφελής για να ξαναδώ ένα τέρας σαν και εσένα ξανά.

Τραγούδι: Το βαλς των χαμένων ονείρων

Αφηγητής: Μετά το ξέσπασμα του, ο Οδυσσέας αποχωρεί από το νοσοκομείο με προορισμό ένα καλύτερο αύριο. Ένα καινούργιο κεφάλαιο ξεκινάει πλέον για εκείνον. Μια νέα ζωή γεμάτο μόνο με ανθρώπους που θα τον κάνουν πραγματικά ευτυχισμένο.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ω

ΒΑΣΙΚΟ ΠΛΑΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Καλλιτεχνικό Project: Podcast σε τμήμα Α' Λυκείου

1ο Μάθημα: Γνωρίζοντας τους μαθητές	
Δραστηριότητα 1: Γνωριμίας (8'-12') 0,5 - 1' λεπτό ο κάθε μαθητής	Οι μαθητές καλούνται να συστηθούν και να αναφέρουν τρία μουσικά χαρακτηριστικά τους. (καλλιτέχνες- είδος μουσικής- μουσικό όργανο) Μέσα από αυτή την άσκηση χτίζουμε το βασικό μουσικό προφίλ της τάξης. Ο δάσκαλος δίνει τον προβληματισμό: “τι θα μπορούσε να πει αυτός ο καλλιτέχνης για εσάς;” “Τι σου αρέσει σε αυτό το μουσικό όργανο που επέλεξες;” καθώς και “ Τι σημαίνει για εσένα αυτό το είδος μουσικής” Ερωτήσεις για να διαπιστώσουμε την σχέση τους και τα συναισθήματα των μαθητών με τη μουσική.
Δραστηριότητα 2: Ανάλυση Κομματιού (20')	Διονύσης Τσακνής - Φτιάξε Καρδιά μου το Δικό σου Παραμύθι - Official Video Clip Ακούμε το κομμάτι του Διονύση Τσακνή “Φτιάξε καρδιά μου το δικό σου παραμύθι” και προσπαθούμε ως ομάδα να αναλύσουμε το κομμάτι: • τι συναισθήματα σας δημιούργησε το κομμάτι; • πώς σας φάνηκε η μουσική; • ποιο ήταν το νόημα των στίχων; • πώς συνδυάστηκε η μουσική με τα λόγια και το βίντεο; • τι συμβολισμούς έχει; Πώς τους έδειξαν μέσα από τις τέχνες; • ποιος είναι ο προβληματισμός που αναλύεται στο κομμάτι; • τι σκέψεις σας δημιουργεί; • έχετε βιώσει κάτι αντίστοιχο; Έχετε σκεφτεί αυτόν τον προβληματισμό; Με τι αφορμή; Πώς αισθανθήκατε;

	Ο δάσκαλος συζητά τις λέξεις κλειδιά στην τάξη. Συναποφασίζει με τους μαθητές ποιες λέξεις / νοήματα θα γραφτούν στο τετράδιο της τάξης, ώστε να χρησιμοποιηθούν αργότερα για τη δημιουργία της ιστορίας. Αφήνεται χώρος να ειπωθεί κάποια παράπλευρη θεματική / προβληματισμός, ο δάσκαλος το σημειώνει και δεν ανοίγει το θέμα αναλυτικά. Απλώς το «κρατάει» για άλλη συζήτηση.
Ενημέρωση και ερωτήσεις για τα μαθήματα (5')	• Ενημέρωση για podcast • Δίνω στα παιδιά ένα τετράδιο της τάξης, στο οποίο γράφουν τις εμπειρίες τους από το μάθημα, τις σκέψεις τους, ό,τι θέλουν να μοιραστούν σχετικά με τα μαθήματά μας κλπ.
Άσκηση για το σπίτι (φύλλο εργασίας) Πάνω στο φύλλο εργασίας έχει το κομμάτι που έβαλε ο δάσκαλος πριν.	Γράψτε σε 2 φύλλα (ένα για τον δάσκαλο, ένα για να το κρατήσουν) ονομαστικά 3 κομμάτια τα οποία ακούτε ασταμάτητα αυτή τη περίοδο και σας αρέσουν πολύ. Γράψτε γιατί είναι σημαντικό το κάθε κομμάτι για εσάς και περιγράψτε το νόημά του σε 4-5 σειρές. Αν θέλετε μπορείτε να προσθέσετε εικόνες για να το εμπλουτίσετε. Διαλέξτε ένα από αυτά τα κομμάτια για να το παρουσιάσετε στη τάξη (3'-4' παρουσίαση). Στην παρουσίαση θα μας πείτε γιατί επιλέξατε αυτό, ποιο είναι το νόημά του για εσάς και θα ακούσουμε ένα ηχητικό απόσπασμα από αυτό (επιλέξτε εσείς ποιο). Φέρτε και τα 3 κομμάτια να τα έχουμε ως υλικό στο τμήμα, ανεξάρτητα από το ποιο θα επιλέξετε. Η εργασία θα παρουσιαστεί σε μορφή χαρτιού/κολάζ ή σε ΤΠΕ (πχ. canva, εφαρμογή κολάζ στο κινητό κλπ) και να το φέρουν με στικάκι. Ο δάσκαλος φέρνει το δικό του κολάζ για παράδειγμα.

2ο Μάθημα: Να σ'τα πω με ένα τραγούδι

Ανασκόπηση προηγούμενου μαθήματος (5'λεπτά)	Ο καθηγητής μοιράζει το φυλλάδιο "Πες τη γνώμη σου" στους μαθητές ώστε να τους δοθεί χρόνος να διαβάσουν το φυλλάδιο και να λυθεί κάποια απορία.
---	--

	Ο καθηγητής αντλεί στοιχεία για συζήτηση στην τάξη σύμφωνα με αυτά που γράφτηκαν στο τετράδιο της τάξης βασισμένοι στο προηγούμενο κομμάτι που ακούσαμε στο πρώτο μάθημα.
Δραστηριότητα (30-35' λεπτά)	Κάθε μαθητής παρουσιάζει το κομμάτι που επέλεξε και οι υπόλοιποι σημειώνουν κάποιες λέξεις - κλειδιά από το κάθε κομμάτι στο φυλλάδιο που έχει φέρει ο καθηγητής (κάτι που τους άρεσε, που τους προβλημάτισε, ένα σημείο που τους άρεσε). Τονίζουμε από την αρχή, να ελέγξουν τις παρατηρήσεις του φυλλαδίου, και κυρίως αναφέρουμε ότι δεν είναι λειτουργικό να υπάρχει επικριτική στάση και ότι η κάθε επιλογή είναι προσωπική και πρέπει να τη σεβαστούμε όλοι. Εστιάζουμε στην εικόνα που έφεραν οι μαθητές και ρωτάμε γιατί επιλέχθηκε και αν αυτή η εικόνα σχετίζεται με τη μουσική (ηχογόνα στοιχεία κλπ). Κατά τη διάρκεια της παρουσίασης, ο δάσκαλος σημειώνει στο τετράδιο της τάξης τα τραγούδια που παρουσιάζονται και αφήνει χώρο από κάτω για να γράψουν οι μαθητές τις λέξεις κλειδιά και τους προβληματισμούς που σημειώσανε. Οι εργασίες και οι ατομικές σημειώσεις των παιδιών μαζεύονται σε ένα φάκελο για να μαζευτεί το υλικό.
Χωρισμός Ομάδων (5' λεπτά)	Ο δάσκαλος φέρνει κάποια χαρτάκια με νούμερα (ίσα με τον αριθμό των μαθητών) μέσα σε ένα κουτί . Τα παιδιά επιλέγουν τυχαία ένα χαρτάκι χωρίς να τις δει ο διπλανός τους. Ο δάσκαλος κάνει την αρχή και λέει τυχαία έναν αριθμό για την ομάδα Α. Συνεχίζει αυτός που επιλέχθηκε και λέει έναν αριθμό για την ομάδα “Β” κ.ο.κ. Λέμε ότι αυτές οι ομάδες αντιστοιχούν σε κάθε επεισόδιο podcast.

Ενημέρωση (2' λεπτά)	Στο φυλλάδιο που τους δόθηκε «Πες τη γνώμη σου» αφιερώθηκε μία επιπλέον σελίδα για τις εργασίες που έχουν να κάνουν την επόμενη εβδομάδα και την ενημέρωση τους σχετικά με το που βρισκόμαστε και ποιος είναι ο σκοπός. Τους αναφέρουμε ότι το τελικό προϊόν δεν είναι δεδομένο και ότι μπορεί να αλλάξει σύμφωνα με αυτά που θέλουν και πως το θέλουν. Ενημερώνουμε ότι κάποιοι από αυτούς τους προβληματισμούς θα είναι η βάση μας για να φτιάξουμε την ιστορία του podcast. Τους λέμε ότι θα βοηθήσει πολύ στη διαδικασία αν αυτό το κάνουν ανάμεσα στη βδομάδα, για να γλιτώσουν χρόνο και να μπούμε πιο γρήγορα στο δημιουργικό μέρος του podcast. Παράλληλα ο καθηγητής τους ενημερώνει για τη διαδικασία του podcast και τι προκύπτει από αυτά που έχουμε κάνει μέχρι στιγμής.
----------------------	---

3ο Μάθημα: «Ο Δημιουργικός Πίνακας»	
Παρουσιάσεις (17'' λεπτά)	Οι τέσσερις μαθητές που δεν πρόλαβαν να παρουσιάζουν παρουσιάζουν τα τραγούδια τους και το μουσικό τους κολάζ.
Δραστηριότητα (20' λεπτά)	Οι μαθητές συγκεντρώνουν τα φυλλάδια «Πες τη γνώμη σου» και καλούνται να φτιάξουν τον μουσικό πίνακα τις τάξεις με τις λέξεις που έχουν γράψει. Ο καθηγητής υπενθυμίζει τα τραγούδια των παιδιών που παρουσίασαν για να ενεργοποιήσει τη φαντασία τους για παραπάνω λέξεις. Οι λέξεις και οι προβληματισμοί - θεματικές των επεισοδίων θα προκύψουν από αυτά που έχουν γραφτεί στον πίνακα.
Άσκηση: Ιστορία με εικόνες (10' λεπτά)	Πώς θα μπορούσαν οι εικόνες να μουν σε σειρά για να δημιουργηθεί μία ιστορία; Αντλώντας τις εικόνες από τα μουσικά κολάζ των μαθητών, κάθε ομάδα αυθόρμητα χτίζει μία ιστορία - παραμύθι σύμφωνα με τις εικόνες τους και τα λεγόμενα που προηγήθηκαν. Τους τονίζουμε να παρατηρήσουν καλά τις εικόνες και να τις φανταστούν σαν στιγμιότυπο μιας σκηνής. <u>Παράδειγμα εικόνας:</u>

	 Παράδειγμα καθηγητή: Το μουσικό κολάζ του και οι εικόνες του
--	---

4ο Μάθημα: «Προσώ ολοταχώς»

Συζήτηση - ανασκόπηση (10'-15')	Ο δάσκαλος συνοψίζει για την δραστηριότητα και κάνει τον δικό του αναστοχασμό για την εργασία, π.χ. κάποιες παρατηρήσεις, κάποια σημεία που μπορούν να βελτιωθούν, δίνει θετική ανατροφοδότηση. Όλοι μαζί συνοψίζουν τους προβληματισμούς που ειπώθηκαν μέσα από τις ιστορίες και κάθε ομάδα “κλειδώνει” στον προβληματισμό που θέλει να αναπτύξει μέσα από το δικό της επεισόδιο. <u>1ο Πιθανό Θέμα:</u> Βία / Σχολικός Εκφοβισμός / Έμφυλη Βία <u>2ο Πιθανό Θέμα:</u> Δυσκολία στην επικοινωνία (με γονείς, μεταξύ των μαθητών, μεταξύ φίλων κλπ).
Επεξεργασία Ιστορίας - Όλη η τάξη μαζί (κοινά στοιχεία ιστορίας) (30')	Ο δάσκαλος μοιράζει τα φυλλάδια «Τα τέσσερα p της ιστορίας» και «Εργασία ομάδας: Τα δικά μας τέσσερα p». Αναφέρει τους οργανωτικούς ρόλους που μπορούν να πάρουν οι μαθητές για να συνεργαστούν. Σημειώνει τα βασικά στοιχεία διαμόρφωσης μίας ιστορίας και δίνει τη σκαλέτα στους μαθητές για να δημιουργήσουν. Όλοι μαζί συναποφασίζουμε αν και στις δύο ιστορίες θα υπάρχουν κοινοί χαρακτήρες ή διαφορετικοί. Γενικά αποφασίζουμε τη γενική ροή του podcast. Μετά η κάθε ομάδα επεξεργάζεται το δικό της προβληματισμό με βάση τα κοινά χαρακτηριστικά που έχουν συνδιαμορφωθεί από την ομάδα.

	Μπορούν να αντλήσουν στοιχεία από τις προηγούμενες δραστηριότητες (χρησιμοποιείται όλο το υλικό ελεύθερα). Ο δάσκαλος δίνει επιπλέον κάποιες <u>κατευθυντήριες γραμμές</u> για να δημιουργήσουν: <u>TIPS ΓΙΑ ΝΑ ΦΤΙΑΞΟΥΜΕ ΜΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ</u> Η ιστορία μας έχει ΑΡΧΗ, ΜΕΣΗ και ΤΕΛΟΣ ΣΥΝΔΕΟΥΜΕ τις σκηνές μεταξύ τους Χρησιμοποιούμε αφηγηματικές τεχνικές: ΜΟΝΟΛΟΓΟΣ / ΔΙΑΛΟΓΟΣ Δε ξεχνάμε τις ΜΑΓΙΚΕΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ: ΤΙ ΠΟΥ ΠΟΤΕ ΠΟΙΟΣ ΠΟΥ ΓΙΑΤΙ
Σημείωση	Παροτρύνουμε τους μαθητές να συνεχίσουν την ενασχόλησή τους με τη δημιουργία ιστορίας και μέσα στη βδομάδα, όχι μόνο στο μάθημα, ώστε την κοινή μας ώρα να βλέπουμε τα πιο πρακτικά ζητήματα.

5ο Μάθημα: Επεξεργασία Επεισοδίων - «Η μουσική στις σκηνές»

Επεξεργασία του τελικού Project (45')

Η κάθε ομάδα επεξεργάζεται το επεισόδιο που έχει αναλάβει και ο δάσκαλος εμπνέει και συμμετέχει όπου χρειαστεί. Συνεχίζουμε τα τέσσερα p των ιστοριών και ξεκινάμε να βάζουμε την αφήγηση και τους διαλόγους μεταξύ των χαρακτήρων. Ο δάσκαλος δίνει το φυλλάδιο «Σενάριο Ιστορίας» ως παράδειγμα. Οι ομάδες εστιάζουν στους διαλόγους κάθε επεισοδίου, στις συνδέσεις μεταξύ των σκηνών και στη μουσική επεξεργασία. Σε αυτό θα βοηθούσε μέσα στην ομάδα να υπάρχουν υπο-ομάδες, ώστε να γίνονται εργασίες ταυτόχρονα.

Ο δάσκαλος βοηθάει όπου χρειάζεται ώστε να ολοκληρωθεί πιο σύντομα η διαδικασία, λόγω έλλειψης ωρών. Βοηθάει στο να καταγραφούν οι ιδέες οργανωμένα και να μπου οι ιστορίες σε μία ροή (σαν μικρά βιβλία, που θα μπορούν να διαβάσουν τα παιδιά την ώρα της ηχογράφησης).

	Αρχίζουμε και σκεφτόμαστε ενεργά τη μουσική! Ποια κομμάτια θα μπουν στο podcast και σε τι μορφή; Ποιο κομμάτι θα ενώνει τα επεισόδιά μας; Μπορούμε να επιλέξουμε αυτό που θεωρούμε ότι ενώνει καλύτερα τις ιστορίες μας και έχει το πιο δυνατό μήνυμα!
Σημείωση	Παροτρύνουμε τους μαθητές να συνεχίσουν την ενασχόλησή τους με τη δημιουργία ιστορίας και μέσα στη βδομάδα, όχι μόνο στο μάθημα, ώστε στο επόμενο μάθημα να δομηθεί η ιστορία και να μπουν οι διάλογοι.

6ο - 7ο Μάθημα: Επεξεργασία Επεισοδίων - Ηχογράφηση (1)

Επεξεργασία του τελικού Project (90'-95')	Ηχογραφούμε πρώτα τις ιστορίες (διαλόγους, αφηγήσεις κλπ), ανά ομάδα και σκηνή. Δίνουμε στα παιδιά τις παρτιτούρες να τις επεξεργαστούν. Αν προλάβουμε, κάνουμε και το μουσικό (την ηχογράφηση του κομματιού), αλλιώς το κάνουμε μόνο μια πρόβα. .
Σημείωση	Οι μαθητές ολοκληρώνουν και μεσοβδόμαδα ό,τι δεν προλάβουν στο μάθημα, για να συνεχίσουμε την ηχογράφηση. Ρωτάμε ποιοι θέλουν να αναλάβουν την εισαγωγή και τον επίλογο (για να φέρουν τα κείμενά τους την επόμενη εβδομάδα).

8ο - 9ο Μάθημα: Ηχογράφηση (2)

Επεξεργασία Project (90' - 95')	Ηχογραφούμε ότι απομένει. Προσθέτουμε τη μουσική, σημειώνουμε τα ηχητικά εφέ, ώστε να τα προσθέσει ο δάσκαλος μετά το μάθημα, κοιτάμε τελικές λεπτομέρειες και κενά που μπορεί να υπάρχουν για να διορθωθούν. Σκοπός είναι να προκύψουν 4 ηχητικά: • Εισαγωγή (2'-3') • 1ο επεισόδιο (10'-15') • 2ο επεισόδιο (») • Επίλογος (2'-3') Σύνολο: 40 λεπτά
Φύλλο εργασίας	«Ερωτηματολόγιο - Αναστοχασμός» συνολικής δράσης